

**Αιτιολόγηση της 1ης αναθεώρησης του Προγράμματος «Ήπειρος
2021-2027» με βάση το άρθρο 24 του Κανονισμού 2021/1060**

2025

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1.	Σύντομη παρουσίαση Προγράμματος	3
2.	Αναγκαιότητα Αναθεώρησης – Προτεινόμενες Τροποποιήσεις	6
2.1.	Αναγκαιότητα Αναθεώρησης.....	6
2.2.	Προτεινόμενες Τροποποιήσεις.....	7
2.2.1.	Π1. Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας	7
2.2.2.	Π2Α. Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	11
2.2.3.	Π2Β. Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	15
2.2.4.	Π3. Ενίσχυση της κινητικότητας.....	15
2.2.5.	Π4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής	18
2.2.6.	Π4Β. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού.....	19
2.2.7.	Π5. Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	25
2.2.8.	Π7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	32
2.3.	Σύνοψη τροποποιήσεων στα χρηματοδοτικά στοιχεία του ΠΕΠ	33
3.	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση	35

1. Σύντομη παρουσίαση Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Ήπειρος 2021-2027 (CCI 2021EL16FFPR009) εγκρίθηκε το 2022 με βάση υπ' αρ. πρωτ. C(2022) 6511 final 5-9-2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η εγκεκριμένη συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε 426.065.900 ευρώ, εκ των οποίων το ποσό των 362.156.013 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 63.909.887 ευρώ ήταν η Εθνική συμμετοχή. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+).

Αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας αποτελεί «Η δυναμική, εξωστρεφής και αειφορική ανάπτυξη της Ηπείρου, εστιασμένη στην μοναδικότητα, το περιβάλλον και την ιστορία, ώστε να καταστεί ελκυστικός προορισμός για καινοτόμο επιχειρηματικότητα και τουριστική προσέλκυση επισκεπτών από όλο τον κόσμο καθώς και ένα σύγχρονο ενεργειακό, επιχειρηματικό, μεταφορικό κέντρο της χώρας και πύλη εισόδου της Δυτικής Ευρώπης».

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος, διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα πέντε (5) Στρατηγικών Στόχων (ΣΣ) οι οποίοι εξυπηρετούν τους αντίστοιχους πέντε (5) βασικούς Στόχους της Πολιτικής Συνοχής της περιόδου 2021-2027. Ειδικότερα, οι ΣΣ του Προγράμματος έχουν ως ακολούθως:

- ΣΣ 1: Ενίσχυση και διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας (συνδέεται με τον ΣΠ1 «μια Εξυπνότερη Ευρώπη»).
- ΣΣ 2: Προώθηση της αειφορίας, της ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης των φυσικών πόρων – Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (συνδέεται με τον ΣΠ2 «μια Πιο Πράσινη Ευρώπη»).
- ΣΣ 3: Ενίσχυση της κινητικότητας (συνδέεται με τον ΣΠ3 «μια Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη»).
- ΣΣ 4: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας (συνδέεται με τον ΣΠ4 «μια Πιο Κοινωνική Ευρώπη»).
- ΣΣ 5: Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (συνδέεται με τον ΣΠ5 «μια Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες»).

Στο πλαίσιο της ανωτέρω στόχευσης, το Πρόγραμμα Ήπειρος διαρθρώνεται σε εννέα (9) Προτεραιότητες, εκ των οποίων οι επτά (7) είναι θεματικές και οι δύο (2) αφορούν την τεχνική υποστήριξη του Προγράμματος.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η δομή του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα (Π), Στόχο Πολιτικής (ΣΠ), Ειδικό Στόχο (ΕΣ), Ταμείο και χρηματοδοτικούς πόρους.

Δομή Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Προτεραιότητα	ΣΠ/ ΕΣ	Ταμείο	Κοινοτική Συνδρομή (ΚΣ) (€)	Συνολική Δημόσια Δαπάνη (Δ.Δ.) (€)
Π1. Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας	ΣΠ1: ΕΣ1(i)/ RSO1.1 ΕΣ1(ii)/ RSO1.2 ΕΣ1(iii)/ RSO1.3	ΕΤΠΑ	45.989.005,00	54.104.712,00
Π2Α. Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	ΣΠ2: ΕΣ2(i)/ RSO2.1 ΕΣ2(ii)/ RSO2.2	ΕΤΠΑ	62.485.725,00	73.512.618,00

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Προτεραιότητα	ΣΠ/ ΕΣ	Ταμείο	Κοινοτική Συνδρομή (ΚΣ) (€)	Συνολική Δημόσια Δαπάνη (Δ.Δ.) (€)
	ΕΣ2(iv)/ RSO2.4 ΕΣ2(v) / RSO2.5 ΕΣ2(vi)/ RSO2.6			
Π2Β. Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	ΣΠ2: ΕΣ2(viii)/ RSO2.8	ΕΤΠΑ	10.625.000,00	12.500.000,00
Π3. Ενίσχυση της κινητικότητας	ΣΠ3: ΕΣ3(i) / RSO3.1 ΕΣ3(ii) / RSO3.2	ΕΤΠΑ	32.057.118,00	37.714.257,00
Π4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής	ΣΠ4: ΕΣ4(ii)/ RSO4.2 ΕΣ4(iii)/ RSO4.3 ΕΣ4(v)/ RSO4.5 ΕΣ4(vi)/ RSO4.6	ΕΤΠΑ	47.539.236,00	55.928.513,00
Π4Β. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού	ΣΠ4: ΕΣ4(α)/ ESO4.1 ΕΣ4(στ)/ ESO4.6 ΕΣ4(η)/ ESO4.8 ΕΣ4(θ)/ ESO4.9 ΕΣ4(ι)/ ESO4.10 ΕΣ4(ια)/ ESO4.11 ΕΣ4(ιβ)/ ESO4.12	ΕΚΤ+	91.880.097,00	108.094.232,00
Π5. Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	ΣΠ5: ΕΣ5(i)/ RSO5.1 ΕΣ5(ii)/ RSO5.2	ΕΤΠΑ	64.856.289,00	76.301.517,00
Π6. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	TB	ΕΚΤ+	1.944.096,00	2.287.172,00
Π7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	TB	ΕΤΠΑ	4.779.447,00	5.622.879,00
Γενικό Σύνολο			362.156.013,00	426.065.900,00
Σύνολο ΕΤΠΑ			268.331.820,00	315.684.496,00
Σύνολο ΕΚΤ+			93.824.193,00	110.381.404,00

Υπόμνημα – Ειδικοί Στόχοι:

ΕΣ1(i)/ RSO1.1: Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών.

ΕΣ1(ii)/ RSO1.2: Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές

ΕΣ1(iii)/ RSO1.3: Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων

ΕΣ2(i)/ RSO2.1: Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

ΕΣ2(ii)/ RSO2.2: Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν

ΕΣ2(iv)/ RSO2.4: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα

ΕΣ2(v)/ RSO2.5: Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού

ΕΣ2(vi)/ RSO2.6: Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία

ΕΣ2(viii)/ RSO2.8: Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

ΕΣ3(i)/ RSO3.1: Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ

ΕΣ3(ii) / RSO3.2: Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα

ΕΣ4(ii)/ RSO4.2: Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης

ΕΣ4(iii)/ RSO4.3: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες

ΕΣ4(v)/ RSO4.5: Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας

ΕΣ4(vi)/ RSO4.6: Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία

ΕΣ4(α)/ ESO4.1: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας

ΕΣ4(στ)/ ESO4.6: Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες

ΕΣ4(η)/ ESO4.8: Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων

ΕΣ4(θ)/ ESO4.9: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών

ΕΣ4(ι)/ ESO4.10: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

ΕΣ4(ια)/ ESO4.11: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης

ΕΣ4(ιβ)/ ESO4.12: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών

ΕΣ5(i)/ RSO5.1: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές

ΕΣ5(ii)/ RSO5.2: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών

2. Αναγκαιότητα Αναθεώρησης – Προτεινόμενες Τροποποιήσεις

2.1. Αναγκαιότητα Αναθεώρησης

Η παρούσα αναθεώρηση είναι η 1η για το Πρόγραμμα Ήπειρος 2021-2027 και πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη το Άρθρο 24 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 2021/1060 και την Εγκύκλιο με αρ. πρωτ: οικ. 172666 ΕΞ 2024/19-11-2024 ΥΠΕΘΟΟ «Οδηγίες για την Ενδιάμεση Επανεξέταση, την ενσωμάτωση των πολιτικών της STEP και την Αναθεώρηση των Προγραμμάτων 2021-2027» της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ.

Η αναθεώρηση πραγματοποιείται παράλληλα με την Ενδιάμεση Επανεξέταση του Προγράμματος (άρθρο 18 του ΚΚΔ 2021/1060) και η αναγκαιότητα αυτής απορρέει αφενός από τα ευρήματα της ενδιάμεσης επανεξέτασης (βάσει των νέων επικαιροποιημένων αναγκών, των ειδικών συστάσεων για τη Χώρα, κλπ.), αφετέρου από νεότερα δεδομένα που έχουν προκύψει σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος. Τα δεδομένα αυτά επηρεάζουν άμεσα την εφαρμογή του Προγράμματος (όπως οριστικοποίηση τμηματοποιημένων έργων της ΠΠ2014-2020, πρόοδος/ έγκριση Στρατηγικών στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Στρατηγικών Επενδύσεων, πρόοδος διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης, κλπ.).

Στο πλαίσιο αυτό, οι **βασικές κατευθύνσεις** της αναθεώρησης περιλαμβάνουν:

- Στην Προτεραιότητα 1, αναδιαμόρφωση των τύπων δράσεων στους Ειδικούς Στόχους RSO1.1 και RSO1.3, με βάση τα ευρήματα αξιολογήσεων της περιόδου 2014-2020, τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) της περιόδου 2021-2027, αλλά και την οριστικοποίηση των Στρατηγικών BAA και άλλων στρατηγικών ΟΧΕ.
- Στην Προτεραιότητα 2, διαγραφή του Ειδικού Στόχου RSO2.2, λόγω κάλυψης της σχετικής ανάγκης από άλλη πηγή χρηματοδότησης, γεγονός που καθιστά πλέον την χρηματοδότηση της πιλοτικής δράσης (Ενεργειακές Κοινότητες) ανεπίκαιρη. Στο πλαίσιο αυτό οι πόροι του Ειδικού Στόχου RSO2.2 μεταφέρονται στον Ειδικό Στόχο RSO2.6 για την αντιμετώπιση αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών.
- Στην Προτεραιότητα 3, μεταφορά των πόρων του Ειδικού Στόχου RSO3.1 στον Ειδικό Στόχο RSO3.2 για την αντιμετώπιση αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών για τη συνέχιση των τμηματοποιημένων έργων του οδικού δικτύου της Περιφέρειας που οριστικοποιήθηκαν μετά την έγκριση του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 και τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) 795/2024 (που παρέχει τη δυνατότητα 100% συγχρηματοδότησης στις δαπάνες της τελευταίας λογιστικής χρήσης στα προγράμματα της περιόδου 2014-2020).
- Στην Προτεραιότητα 4B, στον Ειδικό Στόχο ESO4.1, προσθήκη τύπου δράσης (4B.α.5) για τη δημιουργία / λειτουργία Παρατηρητηρίου Δεξιοτήτων της Περιφέρειας Ηπείρου (ΠΑΔΕΠΗ). Η σχετική δράση προτάθηκε με εισήγηση από το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), ενώ η σημασία της αναδεικνύεται και στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- Στην Προτεραιότητα 5, επικαιροποίηση των δράσεων που προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν μέσω των Ειδικών Στόχων RSO5.1 και RSO5.2, με βάση την οριστικοποίηση των Στρατηγικών BAA και άλλων στρατηγικών ΟΧΕ. Επίσης, λόγω της οριστικοποίησης των χωρικών στρατηγικών επικαιροποιήθηκε η συμβολή λοιπών Ειδικών Στόχων στις Στρατηγικές σε χρηματοδοτικούς όρους (Διάσταση 3).

2.2. Προτεινόμενες Τροποποιήσεις

Οι προτεινόμενες αλλαγές στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης συνοψίζονται στις κάτωθι:

- Περιορισμένης έκτασης τροποποιήσεις/ βελτιώσεις στη λογική παρέμβασης του Προγράμματος, λόγω επικαιροποίησης του αρχικού σχεδιασμού.
- Εσωτερική ανακατανομή πόρων (περιορισμένης έκτασης) μεταξύ Ειδικών Στόχων εντός Προτεραιοτήτων για την αντιμετώπιση αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών. Επισημαίνεται, ότι από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν επηρεάζονται οι συνολικοί πόροι ανά Προτεραιότητα.
- Διαγραφή ενός Ειδικού Στόχου, λόγω κάλυψης της σχετικής ανάγκης από άλλη πηγή χρηματοδότησης, σε συνδυασμό με αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες σε άλλους Ειδικούς Στόχους.
- Επικαιροποίηση του συστήματος δεικτών (προσθήκη, διαγραφή/ τροποποίηση στόχου) κυρίως λόγω αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία του Προγράμματος, την πρόοδο/ έγκριση στρατηγικών ΟΧΕ, την επικαιροποίηση του αρχικού σχεδιασμού σε ορισμένες δράσεις του ΕΚΤ+, αλλά και κατά περίπτωση αλλαγής της μεθοδολογίας μέτρησής τους.
- Επικαιροποίηση των έργων Στρατηγικής σημασίας του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη νεότερα δεδομένα σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό.

Στα κεφάλαια που ακολουθούν παρουσιάζονται οι προτεινόμενες αλλαγές ανά Προτεραιότητα, ενώ επισυνάπτεται διακριτό αρχείο (excel) με τη συγκεντρωτική παρουσίαση των αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία του Προγράμματος.

2.2.1. Π1. Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας

Επικαιροποίηση δράσεων

- Στους Ειδικούς Στόχους RSO1.1 και RSO1.3 έγιναν περιορισμένης έκτασης αλλαγές σε δράσεις που συνδέονται με την έρευνα και τις επιχειρήσεις και αφορούν κυρίως την δυνατότητα ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων χωρίς την απαίτηση συνεργασίας με φορείς έρευνας, καθώς και την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, κρίθηκε σκόπιμη και η μετονομασία ενός τύπου δράσης (Τύπος Δράσης 1.i.3). Η ανάγκη για τις ανωτέρω αλλαγές – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω - προέκυψε κυρίως από την ενεργοποίηση και τα προκαταρκτικά πορίσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) για την ΠΠ21-27, ενώ ελήφθησαν υπόψη και ευρήματα μελετών / αξιολογήσεων αναφορικά τα αποτελέσματα παρεμφερών δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020.
- Επίσης, σε ότι αφορά την αναβάθμιση των δημόσιων ερευνητικών υποδομών, επικαιροποιήθηκε/ εμπλουτίστηκε η σχετική δράση στο πλαίσιο του RSO1.1, λαμβάνοντας υπόψη την ΔΕΑ και τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ).

- Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του RSO1.3, με βάση την επικαιροποίηση του αρχικού σχεδιασμού (συμπεριλαμβανομένης της προόδου των χωρικών στρατηγικών), κρίθηκαν αναγκαίες οι κάτωθι τροποποιήσεις:
  - Δημιουργήθηκε διακριτός τύπος δράσης (ΤΔ1.iii.2) για την ενίσχυση τοπικών υποδομών για την υποστήριξη της τεχνολογικής καινοτομίας, στον οποίο ενσωματώθηκε και εμπλουτίστηκε υφιστάμενη δράση του Προγράμματος για την ενίσχυση θερμοκοιτίδων (η εν λόγω δράση περιλαμβάνονταν σε άλλον Τύπο Δράσης).
  - Έγινε εμπλουτισμός των τύπων δράσεων «Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας» και «Προσαρμογή της επιχειρηματικότητας σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ», με πρόσθετες δυναμικές ενέργειες (επισημαίνεται ότι η δράση της επιχειρηματικότητας σε περιοχές ΟΧΕ άλλαξε και κωδικοποίηση, αντί για 1.iii.2, έγινε 1.iii.3).
- Λόγω των ανωτέρω τροποποιήσεων, κρίθηκε σκόπιμο να πραγματοποιηθούν περιορισμένης έκτασης αλλαγές και στον Πίνακα 1 του Προγράμματος (τεκμηρίωση της επιλογής των ΕΣ).
- Επισημαίνεται, ότι οι ανωτέρω αλλαγές δεν διαφοροποιούν τη στρατηγική του Προγράμματος, αλλά ενισχύουν τη λογική παρέμβασης, βάσει επικαιροποιημένων αναγκών. Επίσης, δεν μεταβλήθηκαν οι πόροι τόσο σε επίπεδο Ειδικών Στόχων, όσο και συνολικά σε επίπεδο Προτεραιότητας 1, σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό.

Ανακατανομή πόρων μεταξύ Τύπων Δράσεων

- Στο πλαίσιο του RSO1.3 έγινε ανακατανομή των διαθέσιμων πόρων στους επιμέρους τύπους δράσεων, λαμβάνοντας υπόψη την επικαιροποίηση του αρχικού σχεδιασμού, καθώς και την πρόοδο/ οριστικοποίηση των χωρικών Στρατηγικών. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η νέα διάρθρωση του RSO1.3.

Τύποι Δράσεων RSO1.3	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)
1.iii.1: Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας	20.854.712	20.854.712	0,0
1.iii.2: Ενίσχυση τοπικών υποδομών για την υποστήριξη της τεχνολογικής καινοτομίας	2.000.000	3.900.000	+1.900.000
1.iii.3: Προσαρμογή της επιχειρηματικότητας σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ	5.000.000	3.100.000	-1.900.000
Σύνολο πόρων RSO1.3	27.854.712	27.854.712	0,0

Τέλος, από τις ανωτέρω αλλαγές επηρεάστηκαν και οι δείκτες των αντίστοιχων δράσεων στις οποίες άλλαξε η χρηματοδοτική βαρύτητα (σχετική αναφορά γίνεται στη συνέχεια).

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

Στον RSO1.3:

- Προστέθηκε νέο πεδίο παρέμβασης (π.π.), το π.π.026, για τις δράσεις επιχειρηματικότητας σε περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ, με τη σχετική αναγκαιότητα να έχει

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

προκύψει από την πρόοδο των Στρατηγικών BAA και το είδος των σχετικών παρεμβάσεων που απαιτούνται.

- Αντικαταστάθηκε το π.π. 027 στην κατηγορία δράσης «Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας», από το π.π.21, καθώς κρίνεται ως καταλληλότερο με βάση τις σχετικές παρεμβάσεις. Σημειώνεται, ότι το π.π.027 διαγράφεται από το Πρόγραμμα.
- Πραγματοποιήθηκε ανακατανομή των πόρων των υφιστάμενων π.π. του RSO1.3 λόγω των αλλαγών που προαναφέρθηκαν (αλλαγές στη χρηματοδοτική βαρύτητα των δράσεων του Ειδικού Στόχου).

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στα π.π. του RSO1.3.

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
021-Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, ...	2.500.000	21.304.712	18.804.712	Αύξηση των πόρων του π.π.021 καθώς ενισχύθηκε χρηματοδοτικά από το π.π.027 το οποίο καταργείται.
025-Εκκολαπτήριο επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών, ...	2.000.000	3.900.000	1.900.000	Αύξηση των πόρων λόγω χρηματοδοτικής ενίσχυσης του ΤΔ1.iii.2 «... ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων επιχειρήσεων / θερμοκοιτίδες».
026-Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, ..	-	200.000	200.000	Προσθήκη νέου π.π. (σύνδεση με ΤΔ1.iii.3).
027-Διαδικασίες καινοτομίας στις ΜΜΕ ...	20.854.712	0,00	-20.854.712	Διαγραφή π.π.
075-Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	2.500.000	2.450.000	-50.000	Μείωση των πόρων του π.π.075.
Σύνολο πόρων RSO1.3	27.854.712	27.854.712	0,0	

Επικαιροποίηση πόρων που συμβάλλουν σε χωρικές Στρατηγικές (Διάσταση 3)

Με βάση την πρόοδο/ οριστικοποίηση των Στρατηγικών BAA, επικαιροποιήθηκε η συμβολή των RSO1.2 και RSO1.3 σε χρηματοδοτικούς όρους. Ειδικότερα, μειώθηκε κατά 1εκ.€ Δ.Δ. η συμβολή του RSO1.2 για BAA και κατά 1,7εκ.€ Δ.Δ. η συμβολή του RSO1.3 (2,7 εκ.€ Δ.Δ. συνολικά).

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στη στόχευση συγκεκριμένων δεκτών των RSO1.1 & RSO1.3, λόγω αλλαγών στη χρηματοδοτική τους βαρύτητα. Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

RSO1.1

Δείκτης/ Είδος δείκτη	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)*	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO10 - Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	επιχειρήσεις	Ε	-	81	73
<p>Σχόλιο: Ο δείκτης συνδέεται με τον ΤΔ 1.ι.3 «Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων». Στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης, ενσωματώθηκε δράση για τη δυνατότητα στήριξης επιχειρήσεων για ερευνητική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, ο δείκτης δεν συνδέεται πλέον με το σύνολο των επιχειρήσεων που θα επωφεληθούν από την εν λόγω κατηγορία δράσης, αλλά εκτιμάται ότι περίπου το 90% αυτών θα αφορά συνεργασία με ερευνητικούς φορείς σε κοινά ερευνητικά έργα. Συνεπώς, ο στόχος του δείκτη αντιστοιχεί στο 90% του στόχου του δείκτη RCO02 (μετρούν τις ίδιες επιχειρήσεις): 81 επιχειρήσεις*90%=73 επιχειρήσεις.</p>					

*Ε: Εκρών/ Α: Αποτελεσμάτων

RSO1.3

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)*	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	Ε	-	131	114
<p>Σχόλιο: Ο δείκτης χρησιμοποιείται συνδυαστικά με τον RCR02. Ο στόχος του δείκτη ταυτίζεται με τον στόχο του RCR02 (βλ. παρακάτω).</p>					
RCO02 – Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	Ε	-	131	114
<p>Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω σχετικής μείωσης της Δ.Δ. του ΤΔ 1.iii.3 (επιχειρηματικότητα ΟΧΕ). Ειδικότερα, η Δ.Δ. της δράσης από 5εκ.€ μειώθηκε σε 3,1εκ.€. Αντίστοιχα, μειώθηκε και ο στόχος του δείκτη (αναλογική μείωση). Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται <u>σε 28 επιχειρήσεις</u> έναντι 45 (αρχική τιμή). Ωστόσο, η <u>τελική τιμή του δείκτη σε επίπεδο ΕΣ επηρεάζεται και από τον ΤΔ1.iii.1 «Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας»</u>, στο πλαίσιο του οποίου δεν μεταβλήθηκε ο στόχος (86 επιχειρήσεις). <u>Συνεπώς, νέα συνολική τιμή δείκτη σε επίπεδο ΕΣ: 86 επιχειρήσεις (ΤΔ1.iii.1) + 28 επιχειρήσεις (ΤΔ1.iii.3) = 114 επιχειρήσεις.</u></p>					
RCR01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ετήσια ΙΠΑ	Α	0 (2021)	167	154
<p>Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης της Δ.Δ. του ΤΔ 1.iii.3 (επιχειρηματικότητα ΟΧΕ). Ο στόχος του δείκτη μειώθηκε αναλογικά με τη μείωση του π/υ της δράσης (από 5εκ.€ σε 3,1εκ.€.). Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται σε <u>17 ετήσια ΙΠΑ</u> έναντι 28 (υφιστάμενη τιμή). Ωστόσο, η <u>τελική τιμή του δείκτη σε επίπεδο ΕΣ επηρεάζεται και από τον ΤΔ1.iii.1 (παρεμβάσεις ενίσχυσης ΜΜΕ)</u>», στο πλαίσιο του οποίου δεν μεταβλήθηκε ο στόχος (137 ετήσια ΙΠΑ). <u>Συνεπώς, νέα συνολική τιμή δείκτη σε επίπεδο ΕΣ: 137 ετήσια ΙΠΑ (ΤΔ1.iii.1) + 17 ετήσια ΙΠΑ (ΤΔ1.iii.3) = 154 ετήσια ΙΠΑ.</u></p>					
RCR02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ	Α	0 (2021)	22.707.001	21.449.392
<p>Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης της Δ.Δ. του ΤΔ 1.iii.3 (επιχειρηματικότητα ΟΧΕ). Ο στόχος του δείκτη μειώθηκε αναλογικά με τη μείωση του π/υ της δράσης. Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται σε 2.071.356€ έναντι 3.328.965€ (υφιστάμενη τιμή). Ωστόσο, η <u>τελική τιμή του δείκτη σε επίπεδο ΕΣ επηρεάζεται και από τον ΤΔ1.iii.1 (παρεμβάσεις ενίσχυσης ΜΜΕ)</u>», στο πλαίσιο του οποίου δεν μεταβλήθηκε ο στόχος (19.378.036€). <u>Συνεπώς, νέα συνολική τιμή δείκτη σε επίπεδο ΕΣ: 19.378.036€ (ΤΔ1.iii.1) + 2.071.356€ (ΤΔ1.iii.3) = 21.449.392€.</u></p>					
RCO15 - Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για	επιχειρήσεις	Ε	-	20	39

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)*	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
την εκκόλαψη επιχειρήσεων					
<p>Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αύξησης της Δ.Δ. της δράσης 1.iii.2: Ενίσχυση τοπικών υποδομών για την υποστήριξη της τεχνολογικής καινοτομίας. Η αύξηση των πόρων ανέρχεται στο 95% (από 2εκ.€ αυξήθηκε σε 3,9εκ.€). Αντίστοιχα, αυξήθηκε και ο στόχος του δείκτη (αναλογική αύξηση). Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται σε 39 επιχειρήσεις έναντι 20 (υφιστάμενη τιμή).</p>					
RCR18 - MME που χρησιμοποιούν υπηρεσίες εκκολαπτηρίου μετά τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου	Επιχειρήσεις/ έτος	A	0 (2021)	16	31
<p>Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αύξησης της Δ.Δ. της δράσης 1.iii.2 (<u>Ενίσχυση τοπικών υποδομών για την υποστήριξη της τεχνολογικής καινοτομίας</u>), σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν στον RCO15. Ο στόχος του δείκτη αυξήθηκε αναλογικά με την αύξηση του π/υ της δράσης (δηλ. της τάξης του 95%). Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται σε 31 Επιχειρήσεις/ έτος έναντι 16 (υφιστάμενη τιμή).</p>					

2.2.2. Π2Α. Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Διαγραφή Ειδικού Στόχου

- Διαγράφηκε ο Ειδικός Στόχος RSO2.2 (συνολικής Δ.Δ. 1,5εκ.€), ο οποίος περιλάμβανε πιλοτική δράση υποστήριξης της σύστασης Ενεργειακών Κοινοτήτων. Η σχετική ανάγκη αναμένεται να καλυφθεί από άλλη πηγή χρηματοδότησης και ειδικότερα το Πρόγραμμα Απόλλων το οποίο θεσμοθετήθηκε εντός του 2024 από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το εν λόγω Πρόγραμμα απευθύνεται μεταξύ άλλων σε Περιφέρειες και Δήμους της χώρας και αφορά τον συμψηφισμό ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης και της αξιοποίησης του μοντέλου των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Επισημαίνεται, ότι το μεγαλύτερο τμήμα των τοπικών Φορέων συμμετέχουν στην Ενεργειακή Κοινότητα που συστήθηκε τον 8/2024 στην Περιφέρεια Ηπείρου για την συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα Απόλλων, γεγονός που καθιστά πλέον την χρηματοδότηση της πιλοτικής δράσης από το Πρόγραμμα, ανεπίκαιρη.
- Οι πόροι του RSO2.2 μεταφέρθηκαν στον RSO2.6 στον οποίο καταγράφονται ιδιαίτερα αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες (χρηματοδότηση Πράσινων σημείων), ενώ αποτέλεσμα της διαγραφής του Ειδικού Στόχου είναι και η διαγραφή των αντίστοιχων π.π. και δεικτών που συνδέονταν με αυτόν.

Επικαιροποίηση δράσεων

- Στον Ειδικό Στόχο RSO2.5 σε ό,τι αφορά τον τομέα των λυμάτων, επικαιροποιήθηκαν τα έργα διαχείρισης υγρών αποβλήτων σε οικισμούς Γ' προτεραιότητας που δεν χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΣΠΑ 2014-2020, καθώς και τα τμηματοποιημένα έργα του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 που θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Ήπειρος 21-27.

Ανακατανομή πόρων μεταξύ Ειδικών Στόχων και Τύπων Δράσεων

- Σε ότι αφορά την μετακίνηση πόρων μεταξύ ΕΣ, όπως προαναφέρθηκε ο RSO2.6 ενισχύθηκε χρηματοδοτικά κατά 1,5εκ.€ Δ.Δ., λόγω της διαγραφής του RSO2.2 και η νέα Δ.Δ. αυτού ανέρχεται σε 3,5εκ.€ (από 2εκ.€ που ήταν αρχικά). Η ενίσχυση του εν λόγω ΕΣ κρίθηκε αναγκαία, καθώς – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω – οι ανάγκες

χρηματοδότησης δράσεων για Πράσινα Σημεία είναι πολύ μεγαλύτερες σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό.

- Επιπρόσθετα, από την πορεία ενεργοποίησης του Προγράμματος, προέκυψε η ανάγκη ανακατανομής των πόρων μεταξύ των κατηγοριών δράσεων του RSO2.5. Ειδικότερα:
  - Αυξήθηκαν οι πόροι (κατά 2εκ.€ Δ.Δ.) για δράσεις στο πλαίσιο του Διαχειριστικού Σχεδίου Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, προκειμένου να καλυφθούν οι (επικαιροποιημένες) ανάγκες βάσει των προτάσεων που έχουν υποβληθεί. Επισημαίνεται, ότι η εν λόγω αλλαγή δεν επηρεάζει τους δείκτες του RSO2.5, καθώς η συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων παρακολουθείται με πρόσθετους δείκτες.
  - Αυξήθηκαν οι πόροι (κατά 5εκ.€ Δ.Δ.) για δράσεις που αφορούν στη διαχείριση λυμάτων, για την κάλυψη έργων phasing και υποχρεώσεων σε οικισμούς Γ προτεραιότητας. Η εν λόγω αλλαγή επηρεάζει τους δείκτες του ΕΣ που συνδέονται με τις σχετικές δράσεις.
  - Μειώθηκαν οι πόροι (κατά 7εκ.€ Δ.Δ.) για δράσεις ύδρευσης, ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες στο πλαίσιο των ανωτέρω τύπων δράσεων. Η εν λόγω αλλαγή επηρεάζει και τους δείκτες του ΕΣ που συνδέονται με τις σχετικές δράσεις.

Η ανακατανομή των πόρων μεταξύ των δράσεων του RSO2.5 έχει ως ακολούθως:

Τύποι Δράσεων RSO2.5	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)
2Α.ν.1: Υλοποίηση δράσεων του Διαχειριστικού Σχεδίου Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου	1.000.0000	3.000.000	+2.000.000
2Α.ν.2: Δράσεις ενίσχυσης υδρευτικών αναγκών & μείωσης απωλειών ύδατος	11.000.000	4.000.000	-7.000.000
2Α.ν.3: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων	20.000.000	25.000.000	+5.000.000
Σύνολο πόρων RSO2.5	32.000.000	32.000.000	0,0

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

- Διαγράφηκε το π.π. 048, λόγω διαγραφής του ΕΣ με τον οποίο συνδέονταν (RSO2.2) και οι πόροι μεταφέρθηκαν στο π.π. 067 (RSO2.6).
- Έγινε ανακατανομή των πόρων στο πλαίσιο των π.π. του RSO2.5, λόγω αντίστοιχης ανακατανομής στους τύπους δράσεων με τους οποίους συνδέονται.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στα π.π. της Π2Α.

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
048-Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: ηλιακή	1.500.000	0,0	-1.500.000	Διαγραφή π.π. (λόγω διαγραφής του RSO2.2) και μεταφορά των πόρων στο π.π.067 (RSO2.6)
Σύνολο πόρων RSO2.2	1.500.000	0,0	-1.500.000	
062-Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση ..	11.000.000	4.000.000	-7.000.000	Μείωση πόρων (λόγω μείωσης των πόρων του ΤΔ 2Α.ν.2) προς

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
				ενίσχυση των π.π.064 και 065.
064-Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων ...	1.000.000	3.000.000	+2.000.000	Αύξηση πόρων (από π.π.062) λόγω αύξησης των πόρων του ΤΔ2Α.ν.1.
065-Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων	20.000.000	25.000.000	+5.000.000	Αύξηση πόρων (από π.π.062) λόγω αύξησης των πόρων του ΤΔ2Α.ν.3.
Σύνολο πόρων RSO2.5	32.000.000	32.000.000	0,0	
067-Διαχείριση οικιακών αποβλήτων...	2.000.000	3.500.000	+1.500.000	Αύξηση πόρων (χρηματοδοτική ενίσχυση από π.π.048/RSO2.2).
Σύνολο πόρων RSO2.6	2.000.000	3.500.000	+1.500.000	

Επικαιροποίηση πόρων που συμβάλλουν σε χωρικές Στρατηγικές (Διάσταση 3)

Αυξήθηκαν οι πόροι (κατά 2,5εκ.€ Δ.Δ.) που δεσμεύονται για στρατηγικές ΒΑΑ στο πλαίσιο του RSO2.1 (από 5εκ.€ Δ.Δ. αυξήθηκαν σε 7,5εκ.€ Δ.Δ.), βάσει επικαιροποιημένων αναγκών.

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Λόγω των αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία σε επίπεδο ΕΣ και Τύπων Δράσεων, επηρεάστηκαν και οι δείκτες με τους οποίους συνδέονται. Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

RSO2.2

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO22 - Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	MW	Ε	-	1,8	0
RCO97 - Κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται	κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Ε	-	2	0
RCR31 - Συνολική παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	MWh/έτος	Α	0 (2021)	2,25	0
RCR32 - Εγκατεστημένη πρόσθετη λειτουργική ικανότητα για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές	MW	Α	0 (2021)	1,8	0
Σχόλιο: Διαγραφή δεικτών, λόγω διαγραφή του RSO2.2.					

RSO2.5

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO30 - Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	Ε	-	160	58

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης της Δ.Δ. της δράσης για έργα ύδρευσης. Ειδικότερα, ο π/υ από 11εκ.€ Δ.Δ. μειώθηκε σε 4εκ.€ Δ.Δ.. Αντίστοιχα, μειώθηκε και ο στόχος του δείκτη (αναλογική μείωση). Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται σε 58 χλμ. έναντι 160 (αρχικός στόχος).					
RCR41 - Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	Άτομα	A	0 (2021)	87.300	31.700
Σχόλιο: Ο δείκτης συνδέεται με τον RCO30. Μείωση στόχου λόγω μείωσης της Δ.Δ. της δράσης για έργα ύδρευσης (από 11εκ.€ σε 4εκ.€). Αντίστοιχα, μειώθηκε και ο στόχος του δείκτη (αναλογική μείωση). Η νέα τιμή στόχος διαμορφώνεται σε ≈31.700 άτομα έναντι 87.300 (αρχικός στόχος).					
RCO31 - Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	E	-	103	300
Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αύξησης της Δ.Δ. της δράσης για έργα συλλογής λυμάτων (από 20εκ.€ Δ.Δ. αυξήθηκε σε 25εκ.€ Δ.Δ.). Ο νέος στόχος ανέρχεται σε 300χλμ, έναντι 103χλμ. (υφιστάμενος στόχος). Επισημαίνεται ότι λόγω των έργων phasing, η αύξηση του στόχου δεν είναι αναλογική της αύξησης των πόρων. Ειδικότερα, από τα 25εκ€, τα 12,8εκ. € αφορούν έργα phasing, των οποίων ο δείκτης θα μετρηθεί εξολοκλήρου στο ΠεΠ21-27, ενώ αντιστοιχίζεται σε πολύ μικρότερο π/υ από τον πραγματικό. Έτσι για το ποσό των 12,8εκ.€ θα ληφθούν υπόψη τα πραγματικά στοιχεία υλοποίησης (238 χλμ). Για τα υπόλοιπα 12,2 εκ. €, λαμβάνοντας υπόψη το μοναδιαίο κόστος και ένα ποσοστό έκπτωσης 40%, γίνεται η εκτίμηση ότι θα κατασκευαστούν 12.200.000€/ (325.000€/χλμ*60%) = 62 χλμ δικτύου. Επομένως συνολικά εκτιμάται ότι θα κατασκευαστούν 238χλμ + 62χλμ = 300χλμ δικτύου.					
RCR42 - Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	A	0 (2021)	8.180	32.800
Σχόλιο: Ο δείκτης συνδέεται με τον RCO31. Αύξηση στόχου λόγω αύξησης της Δ.Δ. της δράσης για έργα συλλογής λυμάτων (από 20εκ.€ Δ.Δ. αυξήθηκε σε 25εκ.€ Δ.Δ.). Όπως αναφέρθηκε και στον RCO31, λόγω των έργων phasing, η αύξηση του στόχου δεν είναι αναλογική της αύξησης των πόρων. Ειδικότερα, από τα 25εκ€, τα 12,8εκ. € αφορούν έργα phasing, των οποίων ο δείκτης θα μετρηθεί εξολοκλήρου στο ΠεΠ21-27, ενώ αντιστοιχίζεται σε πολύ μικρότερο π/υ από τον πραγματικό. Έτσι για το ποσό των 12,8εκ.€ λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά στοιχεία υλοποίησης (≈27.800 κάτοικοι). Για τα υπόλοιπα 12,2 εκ. €, λαμβάνοντας υπόψη το μοναδιαίο κόστος και ένα ποσοστό έκπτωσης 40%, τότε ο πληθυσμός που αντιστοιχεί είναι: 12.200.000€/ (4.075€/κάτοικο*60%) ≈ 5.000 κάτοικοι. Επομένως συνολικά εκτιμάται ότι θα επωφεληθούν 27.800 άτομα + 5.000 άτομα = 32.800 άτομα (έναντι 8.180 αρχική τιμή).					

RSO2.6

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO107 - Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	ευρώ	E	-	2.000.000	3.500.000
Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αύξησης της Δ.Δ. της δράσης (από 2εκ.€ Δ.Δ. αυξήθηκε σε 3,5εκ.€ Δ.Δ.). Ο στόχος του δείκτη ταυτίζεται με την Δ.Δ. της δράσης και ανέρχεται σε 3.500.000€.					
RCR103 - Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	τόνοι/έτος	A	0 (2021)	1.600	8.308
Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αύξησης των πόρων της δράσης (από 2εκ.€ Δ.Δ. αυξήθηκε σε 3,5εκ.€ Δ.Δ.) σε συνδυασμό με αλλαγή των υποθέσεων υπολογισμού του σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό. Ο υπολογισμός του νέου στόχου έχει ως ακολούθως: Ο π/υ των 4 πράξεων που εντάχθηκαν στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και αφορούσαν την κατασκευή πράσινων σημείων σε Δήμους της Περιφέρειας συνολικής δυναμικότητας 19.000 τόνων ανήλθε σε 6,4εκ€ (337€/Τόνο κατ' έτος). Από το ΠεΠ 21-27 θα διατεθούν 3,5εκ€ και θα κατασκευαστούν υποδομές δυναμικότητας 3.500.000€/ (337€/Τόνο κατ' έτος) = 10.385 Τόνων κατ' έτος. Εκτιμώντας ότι κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας σε ετήσια βάση η ποσότητα των αποβλήτων που θα καταλήγει στις νέες υποδομές θα ανέρχεται σε 80% της δυναμικότητας τότε (10.385 Τόνοι κατ'έτος*80%) = 8.308 Τόνοι κατ' έτος αποβλήτων θα συλλέγονται χωριστά.					

2.2.3. Π2Β. Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας

Επικαιροποίηση πόρων που συμβάλλουν σε χωρικές Στρατηγικές

Μετά την οριστικοποίηση των Στρατηγικών ΒΑΑ, προέκυψε η ανάγκη δέσμευσης του συνόλου των πόρων του RSO2.8 για δράσεις στο πλαίσιο αυτών (12,5εκ.€ έναντι 10εκ.€ που ήταν ο αρχικός σχεδιασμός). Συνεπώς επικαιροποιήθηκαν τα σχετικά στοιχεία στο Πρόγραμμα. Επίσης, έγιναν και περιορισμένης έκτασης λεκτικές προσαρμογές στο κείμενο του προγράμματος.

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Έγινε επικαιροποίηση του στόχου του δείκτη αποτελεσμάτων, λόγω αλλαγών των υποθέσεων / παραμέτρων υπολογισμού του σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό. Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCR164 - Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	A	0 (2021)	4.345	2.700
<p>Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία υπολογισμού του. Σύμφωνα με το ΣΒΑΚ Δήμου Αρταίων προκύπτει ότι το ποσοστό βάσης που χρησιμοποιεί το ποδήλατο είναι 4%, ενώ σύμφωνα με το ΣΒΑΚ του Δήμου Ηγουμενίτσας οι μετακινήσεις με ποδήλατο υπολογίζονται σε ένα 3% (<u>μέσος όρος λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό των περιοχών 3,6%</u>). Από το ΠΕΠ θα διατεθούν 12,5εκ€ για την κατασκευή ποδηλατόδρομων και θα αφορούν τις Δημοτικές Κοινότητες των Αστικών Δήμων Ιωαννιτών και Ηγουμενίτσας συνολικού πληθυσμού 75.211 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2021. Επομένως θα αφορούν πληθυσμό $75.211 \text{ κατοίκων} \times 3,6\% \approx 2.700 \text{ κατοίκους}$.</p>					

2.2.4. Π3. Ενίσχυση της κινητικότητας

Ανακατανομή πόρων μεταξύ Ειδικών Στόχων και δράσεων

- Λόγω αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών στα τμηματοποιημένα έργα (phasing) οδικών υποδομών του RSO3.2, κρίθηκε αναγκαία η ανακατανομή των πόρων τόσο μεταξύ των ΕΣ, όσο και εντός των δράσεων του RSO3.2. Ειδικότερα:
  - Από τον RSO3.1 μεταφέρθηκαν πόροι ύψους 10εκ.€ Δ.Δ. προς τον RSO3.2 και ειδικότερα τον ΤΔ3.ii.1 «Αναβάθμιση οδικού δικτύου Περιφέρειας Ηπείρου» και το π.π. 093. Από την εν λόγω αλλαγή επηρεάστηκαν οι δείκτες του RSO3.1.
  - Στο πλαίσιο του RSO3.2:
    - Από τον ΤΔ3.ii.2 «Δράσεις οδικής ασφάλειας» μεταφέρθηκαν 0,5εκ.€ Δ.Δ. για την ενίσχυση του ΤΔ3.ii.1 (π.π. 093), ενώ έγιναν περιορισμένης έκτασης προσαρμογές στο κείμενο του Προγράμματος. Σε ότι αφορά τους δείκτες της δράσης, επικαιροποιήθηκαν οι στόχοι λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία υπολογισμού τους.
    - Εντός του ΤΔ3.ii.1, μεταφέρθηκαν πόροι ύψους 6,5εκ.€ Δ.Δ. από τις δράσεις που συνδέονται με το π.π. 090 προς ενίσχυση των έργων phasing (π.π.093). Από την εν λόγω αλλαγή επηρεάζονται οι δείκτες που συνδέονται με τις δράσεις του π.π.090.

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

- Βάσει των ανωτέρω, το π.π.093 ενισχύεται κατά 17εκ.€ Δ.Δ. για την κάλυψη του κόστους των τμηματοποιημένων έργων. Διευκρινίζεται ότι από την εν λόγω αλλαγή δεν επηρεάζονται οι τιμές των δεικτών που συνδέονται με το π.π.093 (RCO46, PSR150), καθώς πρόκειται για τις τμηματοποιημένες πράξεις που είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον αρχικό σχεδιασμό

Συγκεντρωτικά, η ανακατανομή των πόρων μεταξύ των δράσεων των RSO3.1 και RSO3.2 έχει ως ακολούθως:

Τύποι Δράσεων RSO3.1/ RSO3.2	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)
3.i.1: Οδικές μεταφορές των διαδρόμων του εκτεταμένου δικτύου των ΔΕΔ-Μ στην Περιφέρεια Ηπείρου (π.π.092)	15.000.000	5.000.000	-10.000.000
Σύνολο πόρων RSO3.1	15.000.0000	5.000.000	-10.000.000
3.ii.1: Αναβάθμιση οδικού δικτύου Περιφέρειας Ηπείρου (π.π. 090)	13.714.257	7.214.257	-6.500.000
3.ii.1: Αναβάθμιση οδικού δικτύου Περιφέρειας Ηπείρου – π.π. 093	8.000.000	25.000.000	+17.000.000
3.ii.2: Δράσεις οδικής ασφάλειας (π.π.093)	1.000.000	500.000	-500.000
Σύνολο πόρων RSO3.2	22.714.257,00	32.714.257,00	+10.000.000

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω έγινε ανακατανομή των πόρων των δύο Ειδικών Στόχων της Π3. Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
092-Ανακατασκευές ή εκσυγχρονισμοί αυτοκινητοδρόμων και οδών - Εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	15.000.000	5.000.000	-10.000.000	Μείωση πόρων λόγω μείωσης των πόρων του RSO3.1 με τον οποίο συνδέεται και ενίσχυση του π.π.093 (RSO3.2).
Σύνολο πόρων RSO3.1	15.000.000	5.000.000	-10.000.000	
090-Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές και περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	13.714.257	7.214.257	-6.500.000	Μείωση πόρων προς ενίσχυση του π.π.093.
093-Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών ...	9.000.000	25.500.000	+16.500.000	Αύξηση πόρων για την κάλυψη των αναγκών των τμηματοποιημένων έργων.
Σύνολο πόρων RSO3.2	22.714.257	32.714.257	+10.000.000	

Επικαιροποίηση πόρων που συμβάλλουν σε χωρικές Στρατηγικές (Διάσταση 3)

Λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο των χωρικών Στρατηγικών επικαιροποιήθηκε η συμβολή του RSO3.2 σε χρηματοδοτικούς όρους. Ειδικότερα, αυξήθηκε η συμβολή του κατά 9εκ.€ Δ.Δ. για ΒΑΑ και κατά 8εκ.€ Δ.Δ. για λοιπές χωρικές στρατηγικές.

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Λόγω των αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία σε επίπεδο ΕΣ και επιμέρους δράσεων, καθώς και σε κάποιες περιπτώσεις αλλαγής στη μεθοδολογία υπολογισμού, επηρεάστηκαν και οι δείκτες με τους οποίους συνδέονται. Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

RSO3.1

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO45 - Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — ΔΕΔ-Μ	χλμ.	Ε	-	8,2	2,7
Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης των πόρων που δεσμεύει ο δείκτης (από 15εκ.€ ΔΔ μειώθηκε σε 5εκ.€ ΔΔ). Η μείωση του στόχου είναι αναλογική της μείωσης των πόρων. Ο νέος στόχος του δείκτη ανέρχεται σε 2,7χλμ.					
PSR150 - Μείωση χρόνου διέλευσης οδικού δικτύου	Λεπτά της ώρας	Α	0 (2021)	11,5	3,8
Σχόλιο: Μείωση στόχου, λόγω μείωσης των πόρων της σχετικής δράσης και του μικρότερου αριθμού χλμ. που θα κατασκευαστούν (στόχος RCO45). Ο νέος στόχος υπολογίζεται βάσει της ακόλουθης μεθοδολογίας: $2,7\chi\lambda\mu * 1,4\text{λεπτά}/\chi\lambda\mu$ (μείωση χρόνου) = 3,8 λεπτά της ώρας .					

RSO3.2

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO44 - Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	Ε	-	6	3,2
Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης των πόρων που δεσμεύει ο δείκτης (από 13,7εκ.€ ΔΔ μειώθηκε σε 7,2εκ.€ ΔΔ). Η μείωση του στόχου είναι αναλογική της μείωσης των πόρων. Ο νέος στόχος του δείκτη ανέρχεται σε 3,2χλμ.					
PSR150 - Μείωση χρόνου διέλευσης οδικού δικτύου	Λεπτά της ώρας	Α	0 (2021)	12,6	8,1
Σχόλιο: Ο δείκτης συνδέεται με τους δείκτες εκρών RCO44 (βλ. ανωτέρω) και RCO46 (ο στόχος του οποίου δεν επηρεάζεται στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης). Καταγράφεται μείωση στόχου, λόγω μείωσης των πόρων της δράσης που συνδέεται με τον RCO44 και του μικρότερου αριθμού χλμ. που θα κατασκευαστούν. Ο νέος στόχος υπολογίζεται ως ακολούθως: <ul style="list-style-type: none"> • Νέος στόχος PSR150 στο πλαίσιο του RCO44: $3,2\chi\lambda\mu * 1,6\text{λεπτά}/\chi\lambda\mu$ (μείωση χρόνου) = 5,1 λεπτά της ώρας. • Στόχος PSR150 στο πλαίσιο του RCO46: 3επτά της ώρας. Συνεπώς, η νέα συνολική τιμή του PSR150 ανέρχεται σε: 5,1 λεπτά της ώρας + 3 λεπτά της ώρας = 8,1 λεπτά της ώρας.					
PSO900 - Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	Ε	-	0,52	300
Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία υπολογισμού του δείκτη. Σύμφωνα με νεότερα δεδομένα η δράση οδικής ασφάλειας δεν θα αφορά πλέον υποδομή (στη λογική της οποίας είχε αναπτυχθεί η μεθοδολογία υπολογισμού της υφιστάμενης τιμής του δείκτη), αλλά εξοπλισμό, όπου μέσω των συστημάτων ελέγχου-μέτρησης ταχύτητας βελτιώνεται το επίπεδο οδικής ασφάλειας σε μεγάλο τμήμα του οδικού δικτύου. Για τον νέο στόχο του δείκτη αξιοποιήθηκαν στοιχεία της Γενικής Περιφερειακής Αστυνομικής Διεύθυνσης Ηπείρου, από όπου προέκυψε ότι από τις παρεμβάσεις του Προγράμματος, δύναται να προκύψει βελτιωμένη ασφάλεια για το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Ηπείρου σε τμήματα συνολικού μήκους 300 χλμ.					
PSR900 - Οδικά ατυχήματα	χλμ.	Α	Αρχική τιμή βάσης: 5 (2019)	0	5

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
			Νέα τιμή βάσης: 10 (2021)		
Σχόλιο: Ο δείκτης συνδέεται με τον PSO900. Τροποποίηση τιμής και έτους βάσης, καθώς και στόχου, λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία μέτρησης του δείκτη. Ο αρχικός στόχος είχε τεθεί με βάση στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Η νέα τιμή βάσης και ο στόχος διαμορφώθηκαν με βάση στοιχεία της Γενικής Περιφερειακής Αστυνομικής Διεύθυνσης Ηπείρου.					

2.2.5. Π4Α. Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής

Επικαιροποίηση δράσεων

Στο πλαίσιο του RSO4.5 έγινε εμπλουτισμός των δράσεων (στο κείμενο του Προγράμματος) για Υποδομές Φροντίδας με βάση νέες ανάγκες που έχουν προκύψει.

Ανακατανομή πόρων μεταξύ δράσεων

Στο πλαίσιο του RSO4.6, μετά την επικαιροποίηση των Στρατηγικών ΒΑΑ προέκυψε η ανάγκη ανακατανομής των πόρων μεταξύ Τύπων Δράσεων. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι σχετικές αλλαγές.

Τύποι Δράσεων RSO4.6	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)
4Α.νι.1: Αξιοποίηση πολιτιστικού αποθέματος για τουριστική ανάπτυξη και κοινωνική χρήση	4.500.000	6.000.000	+1.500.000
4Α.νι.2: Προβολή των τουριστικών πόρων της Περιφέρειας	1.000.000	1.000.000	0,0
4Α.νι.3: Δράσεις για την ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού	2.928.513	1.428.513	-1.500.000
Σύνολο πόρων RSO4.6	8.428.513	8.428.513	0,0

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

Έγινε ανακατανομή των πόρων στο πλαίσιο των π.π. του RSO4.6 λόγω της ανακατανομής των πόρων στους επιμέρους ΤΔ. Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
165-Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας ...	3.928.513	2.428.513	-1.500.000	Μείωση πόρων προς ενίσχυση του π.π.166.
166-Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς ...	4.500.000	6.000.000	+1.500.000	Αύξηση πόρων (από π.π.165).
Σύνολο πόρων RSO4.6	8.428.513	8.428.513	0,0	

Επικαιροποίηση πόρων που συμβάλλουν σε χωρικές Στρατηγικές (Διάσταση 3)

Λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο των χωρικών Στρατηγικών επικαιροποιήθηκε η συμβολή του RSO4.6 σε χρηματοδοτικούς όρους (αύξηση πόρων – κατά 2,8εκ.€ Δ.Δ. - που δεσμεύονται για στρατηγικές ΒΑΑ και μείωση πόρων – κατά 0,5εκ.€Δ.Δ. - που δεσμεύονται για λοιπές ΟΧΕ).

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Λόγω των αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία σε επίπεδο ΕΣ και επιμέρους δράσεων, επηρεάστηκαν και οι δείκτες με τους οποίους συνδέονται (τιμές στόχου). Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

RSO4.6

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO77 – Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	Πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	Ε	-	7	6
<p>Σχόλιο: Μείωση του στόχου λόγω ανακατανομής των πόρων μεταξύ των δράσεων με τις οποίες συνδέεται. Ειδικότερα:</p> <p><u>ΤΔ4Α.νι.1:</u> οι πόροι της δράσης αυξήθηκαν από 4,5εκ.€ΔΔ σε 6εκ.€ ΔΔ με αποτέλεσμα την αναλογική αύξηση του στόχου του δείκτη (από 3 χώρους σε 4 χώρους).</p> <p><u>ΤΔ4Α.νι.3:</u> οι πόροι της δράσης μειώθηκαν από 2,9εκ.€ΔΔ σε 1,4εκ.€ ΔΔ με αποτέλεσμα την αναλογική μείωση του στόχου του δείκτη (από 4 χώρους σε 2 χώρους).</p> <p>Συνεπώς, η <u>συνολική τιμή</u> του δείκτη ανέρχεται σε: 4+2=6 χώρους.</p>					
RCR77 – Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	Επισκέπτες ανά έτος	Α	0 (2021)	27.258	23.300
<p>Σχόλιο: Ο δείκτης τροφοδοτείται από τους Τύπους Δράσεων 4Α.νι.1 & 4Α.νι.3. Ο στόχος του δείκτη μειώθηκε λόγω μείωσης του στόχου του δείκτη εκροών RCO77 (από 7 χώρους σε 6 χώρους). Η νέα τιμή στόχος υπολογίζεται ως ακολούθως: 6 χώροι X 3.540 άτομα/χώρο X 110% εκτιμώμενη αύξηση ≈ 23.300 άτομα/έτος.</p>					

2.2.6. Π4Β. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού

Επικαιροποίηση δράσεων

Στο πλαίσιο του ΕSO4.1:

- Έγινε ανακατανομή των πόρων μεταξύ των ΤΔ4Β.α.1 «Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο υλοποίησης στρατηγικών ΟΧΕ» και ΤΔ 4Β.α.2 «Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο ενίσχυσης των στόχων της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ», με μετακίνηση πόρων (2,5εκ.€ ΔΔ). από τον 4Β.α.1 προς τον 4Β.α.2. Η ανακατανομή βασίστηκε σε επικαιροποιημένες ανάγκες, βάσει των υλοποιούμενων ΟΧΕ. Από την εν λόγω αλλαγή δεν τροποποιήθηκαν οι συνολικοί πόροι που δεσμεύουν οι δείκτες με τους οποίους συνδέονται (επισημαίνεται ότι και οι δύο δράσεις συνδέονται με τους ίδιους δείκτες), οπότε δεν επηρεάστηκε ο συνολικός στόχος των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων σε επίπεδο Προγράμματος. Επίσης, στις ανωτέρω κατηγορίες δράσεων έγιναν και μικρής έκτασης λεκτικές προσαρμογές, λόγω επικαιροποίησης του αρχικού σχεδιασμού.
- Ενσωματώθηκε δράση – η ΤΔ4Β.α.5 - για την δημιουργία τοπικού Παρατηρητηρίου Δεξιοτήτων της Περιφέρειας Ηπείρου (ΠΑΔΕΠΗ). Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) πρότεινε τη δημιουργία του σχετικού Παρατηρητηρίου. Η λειτουργία του στοχεύει στην αποτύπωση τόσο της υφιστάμενης

κατάστασης, όσο και στην ανάδειξη των τάσεων και αναγκών δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας Ηπείρου, εστιάζοντας στις ψηφιακές δεξιότητες STEM & S.T.E.P., καθώς και στις ήπιες δεξιότητες (soft skills). Η εν λόγω δράση ενισχύθηκε χρηματοδοτικά κατά 200.000Δ.Δ., από τον ΤΔ4Β.α.3 «Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (συμβουλευτική, επαγγελματική κατάρτιση, πρακτική άσκηση) για αύξηση της απασχόλησης» (η οποία συνδέεται με το π.π. 134). Η νέα δράση δεν συνδέεται με δείκτες σε επίπεδο Προγράμματος, ενώ από την μείωση των πόρων στον ΤΔ4Β.α.3, επηρεάστηκαν οι στόχοι των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων με τους οποίους συνδέεται.

Επίσης, υπήρξαν περιορισμένης έκτασης προσαρμογές (κυρίως λεκτικές) σε δράσεις του ESO4.8, καθώς και μετονομασία του ΤΔ4Β.η.3 «Παρακολούθηση θεμάτων αναπηρίας στην Ήπειρο» σε «Καταπολέμηση των διακρίσεων και του αποκλεισμού που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία ή/και με χρόνιες παθήσεις».

Τέλος, στον ESO4.12 ενοποιήθηκαν οι δύο τύποι δράσεων που αφορούσαν παιδιά και εφήβους, με ορισμένες προσαρμογές στο περιεχόμενο της νέας ενιαίας κατηγορίας δράσης (παρέχοντας σχετική ευελιξία), χωρίς όμως να αλλάξει η στόχευση και οι αρχικοί πόροι που είχαν δεσμευθεί για το σκοπό αυτό. Συνακόλουθα δεν τροποποιήθηκαν οι σχετικοί δείκτες.

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

Λόγω της προσθήκης στον ESO4.1 του ΤΔ4Β.α.5 «Δημιουργία τοπικού Παρατηρητηρίου Δεξιοτήτων της Περιφέρειας Ηπείρου (ΠΑΔΕΠΗ)»:

- Ενσωματώθηκε το π.π. 139 «Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε αξιολογούνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια», το οποίο ενισχύθηκε χρηματοδοτικά με 200.000€ Δ.Δ..
- Μειώθηκαν οι πόροι του π.π. 134 «Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση» κατά 200.000€ Δ.Δ. για την ενίσχυση του π.π.139.

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στους πίνακες που ακολουθούν. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του ESO4.1 – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω - από την μείωση των πόρων στον ΤΔ4Β.α.3, επηρεάστηκαν οι στόχοι των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων με τους οποίους συνδέεται. Επίσης, γίνονται κάποιες επικαιροποιήσεις σε στόχους δεικτών στους ESO4.6, ESO4.9 & ESO4.11, με βάση νεότερα δεδομένα για τις δράσεις με τις οποίες σχετίζονται.

ESO4.1

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
EECO02 - Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	Ε	-	1.120	1.062
<p>Σχόλιο: Μείωση του στόχου λόγω με των πόρων μεταξύ των δράσεων με τις οποίες συνδέεται. Ειδικότερα: ΤΔ4Β.α.3: οι πόροι της δράσης μειώθηκαν από 3,5 εκ.€ ΔΔ σε 3,3εκ.€ ΔΔ με αποτέλεσμα την αναλογική μείωση του στόχου του δείκτη (από 1.019 σε 961 άτομα).</p>					

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
Ωστόσο, η <u>συνολική τιμή</u> του δείκτη τροφοδοτείται και από τους ΤΔ 4Β.α.1 και 4Β.α.2, με αθροιστικά 101 άτομα (δεν επηρεάστηκε ο στόχος αυτών από την αναθεώρηση) και ανέρχεται σε: 961 + 101=1.062 άτομα.					
EECR03 - Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	A	Αρχική τιμή βάσης: 935 (2021) Νέα τιμή βάσης: 881 (2021)	943	889
<p>Σχόλιο: Ο δείκτης τροφοδοτείται από τον <u>ΤΔ4Β.α.3</u>. Η τιμή βάσης και τιμή στόχου μειώθηκαν λόγω μείωσης του στόχου του δείκτη εκρών EECO02, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης. Βάσει της σχετικής μεθοδολογίας υπολογισμού του δείκτη:</p> <ul style="list-style-type: none"> Η τιμή στόχος αντιστοιχεί στο 92,5% του στόχου του EECO02. Συνεπώς με βάση τον νέο στόχο του δείκτη εκρών, διαμορφώνεται σε $961 \times 92,5\% = 889$ άτομα. Η τιμή βάσης αντιστοιχεί στο 91,7% του στόχου του EECO02. Συνεπώς με βάση τον νέο στόχο του δείκτη εκρών, διαμορφώνεται σε $961 \times 91,7\% = 881$ άτομα. 					

ESO4.6

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
PSO798 - Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	E	-	202	216
<p>Σχόλιο: Αύξηση στόχου, λόγω επικαιροποίησης του αρχικού σχεδιασμού σε συνδυασμό με αλλαγή στη μεθοδολογία υπολογισμού του στόχου του δείκτη. Κατά τον σχεδιασμό του Προγράμματος η μεθοδολογία περιλάμβανε τις κάτωθι συνοπτικές παραδοχές (με βάση το 285/7-2-2022 έγγραφο της ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας):</p> <ul style="list-style-type: none"> Η δράση θα στηρίζονταν από το Πρόγραμμα για 5 σχολικά έτη. Το Υποέργο 1 (απασχόληση αναπληρωτών εκπαιδευτικών, Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού και αναπληρωτών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού) θα λάμβανε το 80% του π/υ της πράξης. Οι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων υπολογίστηκαν ως ακολούθως: α) PSO798: αριθμός επιλέξιμων αναπληρωτών * 1,1 και β) PSR798: τιμή βάσης: αριθμός επιλέξιμων αναπληρωτών * 1,13 μαθητές και τιμή στόχος: αριθμός επιλέξιμων αναπληρωτών * 1,28 μαθητές <p>Με βάση νεότερα δεδομένα (και ειδικότερα το 1157/21-02-2025 έγγραφο της ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας), έχουν διαφοροποιηθεί τα δεδομένα της δράσης. Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Η δράση θα στηριχθεί για 3 σχολικά έτη (2023/2024, 2024/2025, 2025/2026). Το Υποέργο 1 δεσμεύει μεγαλύτερο μέρος του π/υ από αυτό που αρχικά είχε εκτιμηθεί (~90% αντί για 80%), το οποίο κατανέμεται ισομερώς στα τρία σχολικά έτη. Οι επιδόσεις του σχολικού έτους 2023-2024 είχαν ως ακολούθως (τιμές επίτευξης δεικτών): PSO798 = 216 σχολικές μονάδες και PSR798 = 424 μαθητές. <p>Για τη θέσπιση της νέας τιμής στόχου λαμβάνεται υπόψη η επίδοση της σχολικής χρονιάς 2023-2024, στο πλαίσιο της οποίας επωφελήθηκαν 216 σχολικές μονάδες. Δεδομένου ότι ο δείκτης μετρά <u>μοναδικό αριθμό</u> σχολείων, εκτιμάται ότι και τα επόμενα δύο σχολικά έτη εφαρμογής της δράσης, θα επωφεληθούν οι ίδιες σχολικές μονάδες. Συνεπώς, ο στόχος του 2029 ανέρχεται σε 216 μοναδικές σχολικές μονάδες (από 202 υφιστάμενη τιμή).</p>					
PSR798 - Αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	A	207 (2022)	235	466
<p>Σχόλιο: Αύξηση στόχου, λόγω επικαιροποίησης του αρχικού σχεδιασμού σε συνδυασμό με αλλαγή στη μεθοδολογία υπολογισμού του στόχου του δείκτη, σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν στον PSO798. Για τη θέσπιση της νέας τιμής στόχου λαμβάνεται υπόψη η επίδοση της σχολικής χρονιάς 2023-2024, στο πλαίσιο της οποίας επωφελήθηκαν 424 μαθητές. Δεδομένου ότι ο δείκτης μετρά <u>μοναδικό αριθμό</u> μαθητών, εκτιμάται ότι τα επόμενα δύο σχολικά έτη εφαρμογής της δράσης, θα υπάρξει μια ανανέωση του πληθυσμού κατά 10%. Συνεπώς, ο στόχος του 2029 ανέρχεται σε $424 \times 1,1 = 466$ μοναδικοί μαθητές (από 235 υφιστάμενη τιμή). Η τιμή βάσης παραμένει ως είχε αρχικά προσδιοριστεί.</p>					

ESO4.9

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
EECO13 - υπήκοοι τρίτων χωρών	Αριθμός ατόμων	Ε	-	2.610	295
<p>Σχόλιο: Στο πλαίσιο της 1ης αναθεώρησης του Προγράμματος επικαιροποιήθηκαν τα στοιχεία προσδιορισμού του στόχου του δείκτη, με βάση νεότερα δεδομένα του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ), ο οποίος υλοποιεί το ΗΛΙΟΣ.</p> <p>Ειδικότερα, η αρχική τιμή στόχος (2.610) βασίζονταν σε εκτιμήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τα αρχικά στάδια σχεδιασμού της Πράξης που ξεκίνησαν σταδιακά από το έτος 2019, οι οποίες στην πορεία των σχετικών εργασιών, καθώς και των διαβουλεύσεων για την κατάρτιση του Οδηγού Εφαρμογής, τροποποιήθηκαν σημαντικά. Ειδικότερα, οι στόχοι της Περιφέρειας Ηπείρου είχαν αρχικά διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα ενήλικα, όσο και τα ανήλικα μέλη κάθε νοικοκυριού, ενώ συμπεριλάμβαναν και εργαζόμενους ωφελούμενους - οι οποίοι δεν είναι επιλέξιμοι στο πλαίσιο του παρόντος. Κατόπιν σχετικών διαβουλεύσεων, αποσαφηνίστηκε ότι οι κατηγορίες ωφελούμενων, ανήλικοι, υπερήλικες που δεν μπορούν να εργαστούν κατά τη λήξη της Πράξης (και οι έχοντες εργασία), δεν δύναται να προσμετρηθούν στον Δείκτη Εκροής. Συνεπώς στο δείκτη καταγράφονται αποκλειστικά ενήλικα μέλη των νοικοκυριών, τα οποία θα λάβουν την «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση», όπως ορίζεται στον Οδηγό Εφαρμογής, και έχουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν σε επαγγελματική κατάρτιση, πρακτική άσκηση και αναζήτηση εργασίας.</p> <p>Παράλληλα, ο σχεδιασμός της υλοποίησης της Πράξης προσαρμόστηκε στις απαιτήσεις που αναδείχθηκαν κατά τα μεταγενέστερα στάδια των διαβουλεύσεων, επιφέροντας αναλογικές τροποποιήσεις στην κατανομή του αρχικού προϋπολογισμού μεταξύ των δράσεων της Πράξης. Ειδικότερα, καθορίστηκε χρονικό διάστημα παροχής υπηρεσιών οι 18 μήνες, διάστημα κατά το οποίο κάθε ωφελούμενος/η μπορεί να λαμβάνει υπηρεσίες στο πλαίσιο της Πράξης, ενώ τέθηκε η υποχρέωση παρακολούθησης δύο συνεδριών συμβουλευτικής μηνιαίως. Σημειώνεται ότι οι παράγοντες αυτοί δεν είχαν προβλεφθεί στον αρχικό σχεδιασμό της Πράξης. Επιπλέον, στις προσφερόμενες υπηρεσίες της Πράξης εντάχθηκε η επιδότηση της επαγγελματικής κατάρτισης-πρακτικής για συνολικά 240 ώρες, με ποσό επιδότησης 5 ευρώ ανά ώρα, ανά ωφελούμενο.</p> <p>Οι αναπροσαρμογές στο σχεδιασμό της Δράσης και η αναβάθμιση των υπηρεσιών, σε συνδυασμό με την αναθεώρηση της ομάδας στόχου, όπου πλέον υπολογίζονται μόνο τα ενήλικα μέλη που μπορούν να λάβουν την «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση», οδήγησε σε μείωση της τιμής στόχου ως προς τον αριθμό των ωφελούμενων που δύναται να εγγραφούν και να εξυπηρετηθούν, ώστε να εξασφαλίζεται η βιώσιμη και αποδοτική υλοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και η επίτευξη των στόχων του Προγράμματος. Συγκεκριμένα, ο EECO13 «Υπήκοοι τρίτων χωρών» ορίζεται σε 295 ωφελούμενους, έναντι των 2.610 που είχαν τεθεί αρχικά.</p>					
PSR790 - Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	Α	Αρχική τιμή βάσης: 1.984 (2021) Νέα τιμή βάσης: 236 (2021)	1.984	236
<p>Σχόλιο: Στο πλαίσιο της 1ης αναθεώρησης του Προγράμματος επικαιροποιήθηκαν τα στοιχεία προσδιορισμού του στόχου του δείκτη, με βάση νεότερα δεδομένα του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ), ο οποίος υλοποιεί το ΗΛΙΟΣ. Ειδικότερα, για τους λόγους που αναφέρονται στον δείκτη εκροών EECO13, από τη σχετική δράση που θα χρηματοδοτηθεί μέσω του ΠΕΠ Ήπειρος 2021-2027, προβλέπεται να επωφεληθούν 295 άτομα. Για τον υπολογισμό του στόχου του 2029 του δείκτη αποτελεσμάτων, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) ελήφθησαν υπόψη τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> Στο πλαίσιο της κατάρτισης ανέργων και σύμφωνα με την εμπειρία από αντίστοιχα έργα επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων που χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) κατά την Προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ 2014-2020, παρατηρήθηκε ποσοστό εγκατάλειψης συμμετοχής της τάξης του 20% επί του συνόλου των εγγεγραμμένων ωφελούμενων. Ενδεικτικό, έργα όπως, «Δράσεις για τη Βελτίωση της Απασχολησιμότητας» (κωδ. ΟΠΣ 5055289, Δικαιούχος: ΣΥΔΝΑ), και «Ενέργειες Συμβουλευτικής, Κατάρτισης και Πιστοποίησης Δεξιοτήτων στον Κλάδο των Υποδομών» (κωδ. MIS 5073449, Δικαιούχος: ΚΕΕΕ κατέδειξαν τα συγκεκριμένα ποσοστά εγκατάλειψης που δύναται να θεωρηθούν αξιόπιστα. Το συγκεκριμένο ποσοστό εφαρμόστηκε και στην πρόβλεψη για την παρούσα Πράξη, προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες της στοχευόμενης ομάδας ωφελούμενων. 					

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
<ul style="list-style-type: none"> Στη συγκεκριμένη Πράξη, το ποσοστό εγκατάλειψης αναμένεται να είναι υψηλότερο, καθώς αριθμός ωφελούμενων δεν θα διαθέτει το απαιτούμενο επίπεδο γλωσσομάθειας για να συμμετέχει στις δράσεις κατάρτισης. Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι χρειάζεται ένα ελάχιστο διάστημα 6 μηνών προκειμένου να επιτευχθεί το επίπεδο γλωσσομάθειας που απαιτείται, είναι πιθανό ορισμένοι ωφελούμενοι να αναζητήσουν ή να βρουν εργασία πριν από την εγγραφή τους στα προγράμματα κατάρτισης και άρα να μην επωφεληθούν από τις συγκεκριμένες Υπηρεσίες <p>Με βάση αυτά τα δεδομένα, εκτιμάται ότι 236 ωφελούμενοι θα εγγραφούν στα προσφερόμενα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης και θα συμμετάσχουν στις αντίστοιχες εξετάσεις πιστοποίησης δεξιοτήτων. Ο στόχος της κατάρτισης είναι η άμεση ένταξη ή ενεργοποίηση των ωφελούμενων στην αγορά εργασίας, με στόχο είτε να βρουν εργασία είτε να αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους στην Πράξη. Ως εκ τούτου, ο δείκτης αποτελεσμάτων PSR 790 "Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους") ορίζεται σε 236 ωφελούμενους. Η τιμή αναφοράς ταυτίζεται με την τιμή στόχο.</p>					

ESO4.11

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
PSO806 - Αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	Ε	-	11	15
<p>Σχόλιο: Ο δείκτης στο πλαίσιο του αρχικού σχεδιασμού συνδέθηκε με νέες δράσεις για TOMY, KOMY και ψυχική υγεία. Στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> Παρέμεινε σταθερός ο στόχος για νέες TOMY (2) και KOMY (5): σύνολο 7 Αυξήθηκε ο στόχος για νέες δράσεις ψυχικής υγείας από 4 σε 7, σύμφωνα με στοιχεία της Επιτελικής Δομής Υπ. Υγείας (η διάρκεια λειτουργίας των οποίων κυμαίνεται από 18 έως 24 μήνες) Προστέθηκε νέα δράση για αντιμετώπιση των εξαρτήσεων με στόχο 1 νέα δομή (για 3 έτη λειτουργίας), σύμφωνα με στοιχεία της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ Υπ. Υγείας. <p>Συνεπώς, η συνολική τιμή του δείκτη ανέρχεται σε: 2+ 5+ 7+1=15 νέες δομές.</p>					
PSR806 - Αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών /φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	Α	0 (2021)	-	1.493
<p>Σχόλιο: Στα αρχικά εγκεκριμένα προγράμματα δεν είχε συμπληρωθεί τιμή στόχου στον δείκτη αποτελεσμάτων, καθώς ότι δεν ήταν τότε διαθέσιμα δεδομένα. Στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> Προστέθηκε τιμή στόχου για τις νέες δράσεις ψυχικής υγείας και εξαρτήσεων (1.373 + 120 = 1.493 άτομα). Τα σχετικά στοιχεία προέρχονται από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπ. Υγείας. Δεν περιλαμβάνει δεδομένα/τιμές στόχου για ωφελούμενους νέων TOMY και KOMY, γιατί έως τώρα αυτά δεν είναι διαθέσιμα. 					
PSO801 - Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	Ε	-	15	14
<p>Σχόλιο: Ο δείκτης συνδέονται με συνεχιζόμενες TOMY και δομές αντιμετώπισης Εξαρτήσεων. Στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης μειώνεται ο στόχος των συνεχιζόμενων δομών για Εξαρτήσεις από 6 σε 5, καθώς με βάση την ενεργοποίηση του ΠΕΠ Ήπειρος 2021-2027, εντάχθηκαν 5 συνεχιζόμενες δομές, με χρηματοδότηση για 1 έτος λειτουργίας. Συνεπώς μειώθηκε και ο συνολικός στόχος του δείκτη κατά μια δομή (από 15 σε 14).</p>					
PSR801 - Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	Α	Αρχική τιμή βάσης: 47.737 (2021) Νέα τιμή βάσης: 12.339 (2021)	48.751	12.363

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
<p>Σχόλιο: Μείωση του στόχου του δείκτη λόγω αλλαγών στον αρχικό σχεδιασμό των συνεχιζόμενων δράσεων για εξαρτήσεις και αλλαγής της μεθοδολογίας υπολογισμού του στόχου για την δράση των TOMY. Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων: Με βάση την ενεργοποίηση του ΠεΠ Ήπειρος 2021-2027, εντάχθηκαν 5 συνεχιζόμενες δομές, με χρηματοδότηση για 1 έτος λειτουργίας και συνολικό αριθμό ωφελούμενων 375 άτομα. Συνεπώς τροποποιείται ο στόχος του 2029 από 1.365 σε 375 άτομα. Διευκρινίζεται ότι κατά τον αρχικό σχεδιασμό είχε γίνει εκτίμηση για 3 έτη λειτουργίας έναντι 1 έτους που τελικά ίσχυσε. TOMY: Με βάση επικαιροποιημένη μεθοδολογία της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ Τομέα Υγείας ισχύουν τα ακόλουθα: σύμφωνα με το ΔΤΔ και τη μεθοδολογία υπολογισμού, για τον Δείκτη PSR801 προτείνεται ο υπολογισμός της τιμής στόχου να λάβει υπόψη ότι τα υλοποιημένα ραντεβού εκφράζουν σε επίπεδο πράξης αριθμό μοναδικών ΑΜΚΑ ατόμων που ωφελούνται/λαμβάνουν υπηρεσίες από τις συνεχιζόμενες TOMY. Για τον υπολογισμό του δείκτη λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες συνθήκες: Α) Έως 2.000 άτομα, ο μέγιστος αριθμός εγγεγραμμένων σε προσωπικό ιατρό ενηλίκων TOMY σύμφωνα με Ν.4931/2022. Β) Η κάθε TOMY έχει στην ελάχιστη σύνθεση της 1 γιατρό με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 106 του ν.4461/2017. Γ) Το σύνολο των 127 TOMY έχουν κατά μέσο όρο 1,7* Προσωπικούς Ιατρούς ενηλίκων την περίοδο ένταξης στο ΕΣΠΑ 2021-2027. Δ) Σύμφωνα με την από 16.10.2024 Μεθοδολογία τιμής υπολογισμού Δείκτη PSR801 λαμβάνεται υπόψη η μοναδικότητα της εγγραφής στα υλοποιημένα ραντεβού (ως μοναδικό ΑΜΚΑ) και ισχύουν: <ul style="list-style-type: none"> Το ΑΜΚΑ μετράται μια φορά ανεξάρτητα αν υπάρχουν για το ίδιο ΑΜΚΑ υλοποιημένα ραντεβού στην ίδια TOMY σε διαφορετικά έτη του χρονικού διαστήματος αναζήτησης. Το ΑΜΚΑ μετράται μια φορά ανεξάρτητα αν υπάρχουν για το ίδιο ΑΜΚΑ υλοποιημένα ραντεβού σε διαφορετικές TOMY της ίδιας Περιφέρειας στο χρονικό διάστημα αναζήτησης. Η μοναδικότητα ΑΜΚΑ ισχύει σε επίπεδο MIS/Περιφέρειας/πλήθος TOMY. <p>Βάσει της ανωτέρω νέας μεθοδολογίας, για την Ήπειρο ο εκτιμώμενος αριθμός δυνητικά ωφελούμενων από τις 9 συνεχιζόμενες TOMY, ανέρχεται σε 36.000. Ωστόσο θα πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι ένας αριθμός ατόμων δύναται να μην υλοποιήσει ραντεβού σε Προσωπικό Ιατρό TOMY στα έτη συγχρηματοδότησης ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς πρόκειται για πληθυσμό που σε ένα ποσοστό είναι υγιής και δεν επισκέπτεται συχνά γιατρό. Σύμφωνα με την από 16/05/2023 Έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ με θέμα «Υγεία: Κατάσταση Υγείας, Χρήση Υπηρεσιών Υγείας, Παράγοντες που επηρεάζουν την Υγεία» η συχνότητα επισκέψεων του πληθυσμού ηλικίας 16 ετών και άνω σε ιατρό γενικής ιατρικής, παθολόγο ή τον προσωπικό ιατρό αντιστοιχεί στο 33,3% του πληθυσμού. Συνεπώς συνεκτιμώντας την εν λόγω διάσταση η τιμή στόχος του δείκτη PSR801 ανέρχεται σε 36.000 άτομα*33,3% = 11.988 άτομα. Η τιμή βάσης είναι ίση με την τιμή στόχο.</p> <p>Συνεπώς ο συνολικός στόχος του δείκτη ανέρχεται σε: 11.988 άτομα από τις συνεχιζόμενες TOMY + 375 άτομα από τις συνεχιζόμενες δομές εξαρτήσεων = 12.363 άτομα.</p> <p>Η τιμή βάσης τροποποιήθηκε λόγω αντίστοιχης τροποποίησης στη δράση των TOMY (11.988 TOMY + 351 Εξαρτήσεις) = 12.339.</p>					

Επικαιροποίηση πόρων που συμβάλλουν σε χωρικές Στρατηγικές (Διάσταση 3)

Στο πλαίσιο του ΕSO4.1 επικαιροποιήθηκαν οι πόροι που δεσμεύονται για δράσεις ΒΑΑ (μείωση των πόρων από τον ΤΔ4Β.α.1, συμβολή και του ΤΔΒ.α.3 «Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων» σε Στρατηγικές ΒΑΑ), ενώ προέκυψε ανάγκη συμβολής και του ΕSO4.8 σε στρατηγικές ΟΧΕ-ΒΑΑ και ειδικότερα του ΤΔ 4Β.η.2 «Βελτίωση ποιότητας ζωής ηλικιωμένων» (με πόρους ύψους 0,25εκ.€ Δ.Δ.).

2.2.7. Π5. Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης

Επικαιροποίηση δράσεων

Από την πρόοδο των χωρικών Στρατηγικών (ΒΑΑ και λοιπές Στρατηγικές) κρίθηκε αναγκαία η επικαιροποίηση των δράσεων που προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν μέσω των RSO5.1 & RSO5.2. Συνακόλουθα επικαιροποιήθηκαν και τα πεδία παρέμβασης (προσθήκη/ διαγραφή/ αλλαγή χρηματοδοτικής βαρύτητας) και οι σχετικοί δείκτες (προσθήκη νέων δεικτών, επικαιροποίηση στόχου υφιστάμενων δεικτών).

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
016-Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	-	1.000.000	+1.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
020-Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ ...	-	1.000.000	+1.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
043-Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	-	1.000.000	+1.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.045.
044-Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή...	-	500.000	+500.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.045.
045-Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, ... σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	6.228.006	3.800.000	-2.428.006	Μείωση πόρων προς ενίσχυση των π.π.043, 044 και 083.
079-Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	17.806.011	11.000.000	-6.806.011	Μείωση πόρων προς ενίσχυση π.π. 082 και 168
082-Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	500.000	0,00	-500.000	Διαγραφή π.π. και μεταφορά των πόρων στο π.π.082.
083-Υποδομές ποδηλασίας	-	8.000.000	+8.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από τα π.π.045, 079 και 082.
122-Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	-	1.000.000	+1.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
127-Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν	-	1.000.000	+1.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα				ενίσχυση από το π.π.165.
165-Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	10.078.006	1.312.023	-8.765.983	Μείωση πόρων προς ενίσχυση νέων π.π. στο πλαίσιο του ΕΣ (016, 020, 122,127, 166, 168).
166-Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	-	4.000.000	+4.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
168-Υλική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων	-	1.000.000	+1.000.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από τα π.π.165 και 079.
Σύνολο πόρων RSO5.1	34.612.023	34.612.023	0,0	
016-Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	-	740.000	+740.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
020-Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ ..	-	1.690.000	+1.690.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
021-Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, ...	-	170.000	+170.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.165.
041-Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	-	840.000	+840.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.079.
044-Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, ...	-	4.220.000	+4.220.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.079.
045-Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, ... σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	-	2.530.000	+2.530.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.079.
065-Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων	-	5.280.000	+5.280.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.079.
075-Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	-	170.000	+170.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.079.
079-Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και	20.844.746	5.490.000	-15.354.746	Μείωση πόρων προς ενίσχυση των π.π. 041, 044, 045, 065, 079, 083 και 093.

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές				
083-Υποδομές ποδηλασίας	-	1.310.000	+1.310.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από το π.π.079.
093-Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών ...	-	5.070.000	+5.070.000	Προσθήκη π.π.. Χρηματοδοτική ενίσχυση από τα π.π.079 και 165.
165-Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	10.422.374	3.170.000	-7.252.374	Μείωση πόρων προς ενίσχυση των π.π. 016, 020, 021, 093, 166).
166-Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	10.422.374	11.009.494	+587.120	Αύξηση πόρων (από π.π.165).
Σύνολο πόρων RSO5.2	41.689.494	41.689.494	0,0	

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

RSO5.1

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO14 - Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών	Δημόσιοι οργανισμοί	Ε	-	-	2
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Ο στόχος συνδέεται με τη χρηματοδότηση των Δήμων Ιωαννιτών και Πρέβεζας για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών.					
RCR11 - Χρήστες νέων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών	Χρήστες /έτος	Α	0 (2021)	-	21.100
Σχόλιο: Νέος δείκτης, συνδέεται με τον RCO14. Οι Φορείς που εκτιμάται ότι θα χρηματοδοτηθούν για την ανάπτυξη εφαρμογών είναι οι Δήμοι Ιωαννιτών και Πρέβεζας. Με βάση την απογραφή του 2021 ο πληθυσμός της Δ.Κ. Πρέβεζας ανέρχεται σε 21.099 άτομα, ενώ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία 2020) το 53% του πληθυσμού είναι χρήστες υπηρεσιών e-Government. Συνεπώς, οι χρήστες των νέων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών αναμένονται να ανέλθουν σε 21.099*53%=11.182 άτομα. Επιπλέον, η πράξη που αφορά το Δήμο Ιωαννιτών έχει ήδη ενταχθεί στο ΠΕΠ21-27 και η τιμή του σχετικού δείκτη είναι 9.918 χρήστες/έτος. Συνεπώς, ο συνολικός στόχος για το 2029 εκτιμάται σε 11.182+9.918=21.100 χρήστες/έτος. Σύμφωνα με το ΔΤΔ η τιμή βάσης λαμβάνει τιμή μηδέν (0), καθώς η δράση αφορά την ανάπτυξη νέων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων ή διαδικασιών.					
RCO19 - Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	Ε	-	16.390	10.000
Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης των πόρων που δεσμεύει ο δείκτης. Ειδικότερα, από 6,2εκ€ Δ.Δ. μειώθηκαν σε 3,8εκ.€Δ.Δ. (π.π. 045). Στο πλαίσιο αυτό μειώθηκε αναλογικά και ο στόχος του δείκτη (από 16.390 τ.μ. σε 10.000τμ).					
RCR26 – Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	Α	Αρχική τιμή βάσης: 5.015 (2021) Νέα τιμή βάσης: 3.060 (2021)	3.009	1.836

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
Σχόλιο: Συνδέεται με τον δείκτη RCO19. Η τροποποίηση της τιμής βάσης και στόχου, προήλθε από την αλλαγή στο στόχο του δείκτη RCO19.					
RCR29 – Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου τόνοι ισοδύναμου	tCO ₂ eq/ έτος	A	Αρχική τιμή βάσης: 2.512,69 (2021) Νέα τιμή βάσης: 1.533,06 (2021)	1.507,61	919,84
Σχόλιο: Συνδέεται με τους δείκτες RCO19 και RCR26. Η τροποποίηση της τιμής βάσης και στόχου, προήλθε από την αλλαγή στο στόχο του δείκτη RCR26.					
RCO36 – Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	E	-	-	7
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνονται στις ΣΒΑΑ των Δήμων Ηγουμενίτσας, Πρέβεζας και Ιωαννινών. Σύμφωνα με έργα αναπλάσεων που περιλαμβάνονται σε αυτές, προκύπτει ένα μέσο μοναδιαίο κόστος 1.600.000€/εκτ.. Από το ΠεΠ θα διατεθούν 11εκ€ (π.π.079), επομένως θα υλοποιηθούν πράσινες υποδομές έκτασης 11.000.000€/(1.600.000€/εκτ) = 7 εκτάρια.					
RCR 95 - Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	A	0 (2021)	-	45.100
Σχόλιο: Νέος δείκτης, συνδέεται με τον RCO36. Όπως αναφέρθηκε οι παρεμβάσεις περιλαμβάνονται στις ΣΒΑΑ των Δήμων Ηγουμενίτσας, Πρέβεζας και Ιωαννινών. Ο πληθυσμός που δύναται να εξυπηρετηθεί από τις υπό σχεδιασμό και υλοποιούμενες παρεμβάσεις εκτιμάται: - για το Δήμο Πρέβεζας ο πληθυσμός είναι το σύνολο του πληθυσμού της Δ.Κ. ήτοι 21.099 άτομα. - για το Δήμο Ηγουμενίτσας εκτιμάται σε 2.450 άτομα, - σύμφωνα με τα στοιχεία της ΣΒΑΑ για το Δήμο Ιωαννινών εκτιμάται στο 30% του πληθυσμού της Δ.Κ. Ιωαννινών, ήτοι 64.896/3=21.632 άτομα. Συνεπώς, ο συνολικός στόχος του 2029 υπολογίζεται σε: 21.099+2.450+21.632=45.100 άτομα.					
RCO58 - Ειδικές υποδομές για ποδηλασία που υποστηρίζονται	χλμ.	E	-	-	6
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Για τον υπολογισμό του ελήφθησαν υπόψη στοιχεία κόστους παρόμοιων παρεμβάσεων (1.375.000€/χλμ.). Συνεπώς, από το ΠεΠ θα διατεθούν 8εκ€ Δ.Δ. (π.π. 053), επομένως θα κατασκευαστούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που συνδυάζουν δίκτυα ποδηλατοδρόμων με πεζοδρόμια ή/και δρόμους ήπιας κυκλοφορίας μήκους 8.000.000€/(1.375.000€/χλμ) = 6χλμ.					
RCR64 - Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	A	0 (2021)	-	3.500
Σχόλιο: Νέος δείκτης, συνδέεται με τον RCO58. Σύμφωνα με το ΣΒΑΚ Δήμου Αρταίων προκύπτει ότι το ποσοστό βάσης που χρησιμοποιεί το ποδήλατο είναι 4% και σύμφωνα με το ΣΒΑΚ του Δήμου Ηγουμενίτσας οι μετακινήσεις με ποδήλατο υπολογίζονται σε ένα 3% (μέσος όρος λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό των περιοχών 3,6%). Από το ΠεΠ θα διατεθούν 8εκ€ για την κατασκευή ποδηλατόδρομων και θα αφορούν τις Δημοτικές Κοινότητες των 3 Αστικών Δήμων συνολικού πληθυσμού 99.290 κατοίκων (με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2021). Επομένως, θα αφορούν πληθυσμό 99.290 κατοίκωνX3,6% ≈ 3.500 κατοίκους. Πρόκειται για νέα δράση επομένως η τιμή βάση είναι μηδέν (0).					
RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	E	-	120.616	181.508
Σχόλιο: Αύξηση στόχου. Επικαιροποιήθηκε ο πληθυσμός που καλύπτεται από τις στρατηγικές ΒΑΑ, μετά την οριστικοποίηση αυτών.					
RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	E	-	-	3
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Για τον υπολογισμό του στόχου αξιοποιήθηκαν στοιχεία της ΠΠ2014-2020, από τα οποία προέκυψε μέσο κόστος για έργα αξιοποίησης πολιτιστικού αποθέματος 1.545.860 € (ανά χώρο).					

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
Για τη δράση θα διατεθούν 4εκ.€ € Δ.Δ. (π.π.166), επομένως θα χρηματοδοτηθούν 4.000.000 €/1.545.860€/πράξη = 3 χώροι αξιοποίησης πολιτιστικού αποθέματος.					
PSO911 - Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	Ε	-	-	8
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Από το ΠεΠ θα διατεθούν 1,3εκ€ Δ.Δ. για την τουριστική προβολή Αστικών Δήμων επομένως θα υλοποιηθούν 1.312.023€/155,56χιλ.€ (μέσο κόστος από συναφείς παρεμβάσεις της ΠΠ14-20) = 8 δράσεις.					
RCR77 - Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	Α	0 (2021)	-	11.600
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Για τον υπολογισμό του στόχου αξιοποιήθηκαν στοιχεία της ΠΠ2014-2020, από τα οποία προέκυψε ότι οι επισκέπτες αρχαιολογικών χώρων και μνημείων ανήλθαν κατά μέσο όρο σε 11.800 άτομα/πράξη. Οι υπό δημιουργία νέοι πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι που υποστηρίζονται εκτιμάται ότι θα επιτύχουν το 30% της επισκεψιμότητας των αρχαίων θεάτρων, καθώς καθίστανται επισκέψιμα και χρηστικά με την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων δράσεων και κατά συνέπεια αφορούν υπό δημιουργία πόλους τουριστικής ανάπτυξης και όχι υφιστάμενους με υπάρχουσα επισκεψιμότητα. Συνεπώς οι επισκέπτες εκτιμώνται σε 11.800 άτομα/πράξη X 30% = 3.540 άτομα/πράξη. Από το ΠεΠ θα χρηματοδοτηθούν 3 χώροι (RCO77) και εκτιμάται ότι μέσω των παρεμβάσεων θα επιτευχθεί αύξηση περίπου 10% των επισκεπτών τον επόμενο χρόνο από την ολοκλήρωση του εκάστοτε έργου. Επομένως εκτιμάται ότι ο αριθμός των επισκεπτών θα ανέρθει σε 3 πράξεις X 3.540 άτομα/πράξη X 110% ≈ 11.600 άτομα/έτος.					

RSO5.2

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/ έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
RCO18 - Κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	Ε	-	-	71
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Για τον υπολογισμό του Δείκτη χρησιμοποιήθηκε ο Μέσος Όρος του Ποσού Δέσμευσης ανά αίτηση στο Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον II» (9.434,09€) και με το δεδομένο ότι εν τέλει ένα ποσοστό 80%* κατατάσσεται σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής απόδοσης. Συνεπώς, η τιμή-στόχος του δείκτη ανέρχεται σε: 840.000 € Δ.Δ. (π.π.041)/ 9.434,09 € = 89 κατοικίες x 80% = 71 κατοικίες σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής απόδοσης.					
RCO19 - Δημόσια κτίρια που υποστηρίζονται για τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης	τετραγωνικά μέτρα	Ε	-	-	6.658
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτελικής Δομής τομέα Ενέργειας, το μέσο κόστος ανά τμ ανέρχεται σε 380€/τμ. Από το ΠεΠ θα διατεθούν 2,5εκ€ Δ.Δ. (π.π.045), επομένως θα αναβαθμιστούν ενεργειακά κτίρια επιφάνειας 2.530.000€/380€/τμ = 6.658τμ.					
RCR26 - Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	Α	3.775,43 (2021)	-	2.265,26
Σχόλιο: Νέος δείκτης συνδέεται με τους δείκτες RCO18 & RCO19. <u>Η συμβολή του RCO18 στον δείκτη έχει ως ακολούθως:</u> Σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτελικής Δομής τομέα Ενέργειας (εκτίμηση για το έτος αναφοράς 2021) η μέση κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας ανά τ.μ ανέρχεται σε 306 kWh/τ.μ. και η αναμενόμενη εξοικονόμηση είναι 40%. Επομένως, για παρεμβάσεις σε 71 κατοικίες μέσης επιφάνειας 80μ2 (5.680τμ), η τιμή βάσης που αφορά ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας πριν τις παρεμβάσεις υπολογίζεται σε 306 kWh/τ.μ. * 5.680 τμ = 1.738,08 MWh/έτος (τιμή βάσης). Η υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας μετά τις παρεμβάσεις, με εξοικονόμηση 40%, υπολογίζεται ότι θα ανέρθει σε 1.738 MWh/έτος * 0,6 = 1.042,85 MWh/έτος (τιμή στόχος). <u>Η συμβολή του RCO19 στον δείκτη έχει ως ακολούθως:</u> Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία της Επιτελικής Δομής τομέα Ενέργειας, όπως αναφέρθηκαν παραπάνω, για παρεμβάσεις σε 6.658τμ, η τιμή βάσης που αφορά ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας πριν τις παρεμβάσεις υπολογίζεται σε 306 kWh/τ.μ. * 6.658 τμ = 2.037,35 MWh/έτος (τιμή βάσης). Η υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας μετά τις παρεμβάσεις, με εξοικονόμηση 40%, υπολογίζεται ότι θα ανέρθει σε 2.037 MWh/έτος * 0,6 = 1.222,41 MWh/έτος (τιμή στόχος).					

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
Συνεπώς: α) η <u>συνολική τιμή βάσης</u> ανέρχεται σε 1.738,08 + 2.037,35=3.775,43 MWh/έτος, β) η <u>συνολική τιμή στόχος</u> ανέρχεται σε 1.042,85 +1.222,41=2.265,26 MWh/έτος.					
RCR29 - Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου τόνοι ισοδύναμου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	A	1.891,49	2021	1.134,90
Σχόλιο: Νέος δείκτης συνδέεται με τους δείκτες RCO18 & RCO19. Σύμφωνα με την Επιτελική Δομή τομέα Ενέργειας, με βάση την εκτίμηση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας για το έτος αναφοράς για κτίρια που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν για να αναβαθμιστούν ενεργειακά, υπολογίζονται οι σχετικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ο συντελεστής εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου που χρησιμοποιείται είναι 0,501 tCO2eq/MWh, σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Απογραφής εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΑτΘ), Απρίλιος 2021 για τα κτίρια του δημόσιου/τριτογενούς τομέα. Στον συντελεστή συμπεριλαμβάνεται το σύνολο των εκπομπών από την κατανάλωση ηλεκτρισμού και καυσίμων σε κτίρια του δημόσιου τομέα. Επομένως, για τις παρεμβάσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ, η τιμή βάσης που αφορά τις εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου πριν τις παρεμβάσεις υπολογίζεται σε (1.738,08+2037,35) MWh/έτος * 0,501 tCO2eq/MWh = 1.891,49 tCO2eq (τιμή βάσης). Οι εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μετά τις παρεμβάσεις, υπολογίζεται ότι θα ανέρθουν σε (1.042,85+1.222,41) MWh/έτος * 0,501 tCO2eq/MWh = 1.134,90 tCO2eq/έτος (τιμή στόχος).					
RCO31 - Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ	E	-	-	8
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Με βάση στοιχεία της ΠΠ14-20 για την κατασκευή δικτύων αποχέτευσης σε οικισμούς Δ κατηγορίας, το μέσο κόστος ανήλθε 325.000€/χλμ. Για την δράση θα διατεθούν 5,3εκ€ (π.π.065) και εκτιμάται ότι το κόστος κατασκευής λόγω της ιδιομορφίας του οικισμού αλλά και την ολιστικής προσέγγισης, θα είναι διπλάσιο. Επομένως, θα κατασκευαστούν 5.280.000€/(2*325.000€/χλμ) = 8 χλμ δικτύου.					
RCR42 - Πληθυσμός συνδεδεμένος σε δευτερεύον τουλάχιστον σύστημα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων	Άτομα	A	0(2021)	-	650
Σχόλιο: Νέος δείκτης, συνδέεται με τον RCO31. Με βάση στοιχεία της ΠΠ14-20, το μέσο κόστος ανά κάτοικο ανήλθε σε 4.075€.Για την πράξη θα διατεθούν 5,3εκ€ και εκτιμάται ότι το κόστος κατασκευής λόγω της ιδιομορφίας του οικισμού αλλά και την ολιστικής προσέγγισης θα είναι διπλάσιο, επομένως θα κατασκευαστούν δίκτυα που θα αφορούν 5.280.000€/(4.075€/κάτοικο*2) = 650 κατοίκους.					
RCO36 - Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	E	-	-	1.352
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Σύμφωνα με την Στρατηγική, οι πράσινες υποδομές αφορούν κυρίως τόπους πολιτισμού, δηλαδή την Νικόπολη και το Σούλι και για τους οποίους προκύπτουν τα εξής στοιχεία: (α) Ο αρχαιολογικός χώρος Νικόπολης με την υπαίθρο χώρα της καλύπτει έκταση 13.500 στρεμμάτων. (β) Ο ιστορικός τόπος του Σουλίου καλύπτει έκταση περίπου 22,3 στρεμμάτων. Από το ΠΕΠ θα διατεθούν 5,5εκ€ (Π.Π.079) για παρεμβάσεις στις δύο προαναφερθείσες περιοχές και θα καλύπτουν έκταση 13.522 στρέμματα που αντιστοιχούν σε 1.352 εκτάρια.					
RCR95-Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	Άτομα	A	0 (2021)	-	900
Σχόλιο: Νέος δείκτης, συνδέεται με τον RCO36. Σύμφωνα με την Στρατηγική, οι πράσινες υποδομές αφορούν κυρίως τόπους πολιτισμού, δηλαδή την Νικόπολη και το Σούλι και για τους οποίους προκύπτουν τα εξής στοιχεία: - Σε απόσταση 2 χλμ από τον αρχαιολογικό χώρο Νικόπολης βρίσκεται η Δημοτική Κοινότητα Νικοπόλεως και η Δημοτική Κοινότητα Μιχαλιτσίου με πληθυσμό 339 και 236 άτομα, αντίστοιχα. - Σε απόσταση 2 χλμ από τον ιστορικό τόπο του Σουλίου βρίσκεται η Δημοτική Ενότητα Σουλίου με πληθυσμό 349 άτομα. Επομένως, αθροιστικά αφορούν πληθυσμό: 339+236+349≈900 ατόμων.					
RCO46 - Μήκος οδών που ανακατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν - άλλες	Χλμ	E	-	-	6,25
Σχόλιο: Νέος δείκτης. Για τις τμηματοποιημένες πράξεις θα διατεθούν 8εκ€ για την ολοκλήρωση ανακατασκευής των οδών συνολικού μήκους 10 χιλιομέτρων (στόχος 2029) και αφορούν τις πράξεις "Ολοκλήρωση μεγάλου δακτυλίου πόλης Ιωαννίνων (κόμβος πανηπειρωτικού σταδίου - κόμβος Βογιάνου)"					

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Είδος δείκτη (Ε/Α)	Τιμή/έτος βάσης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
μήκους 4,3χλμ και "Παράκαμψη Νικόπολης - Συγκοινωνιακά έργα ανάδειξης αρχαιολογικού χώρου Νικόπολης Περιφέρειας Ηπείρου" μήκους 5,7 χλμ. Επομένως, η κατασκευή οδικού τμήματος με π/υ 5 εκ.€ (π.π.093) αντιστοιχεί σε τμήμα 6,25 χλμ.					
PSR150 - Μείωση χρόνου διέλευσης οδικού δικτύου	λεπτά της ώρας	A	0 (2021)	-	1,9
<p>Σχόλιο: Νέος δείκτης συνδέεται με τον RCO46. Για την ολοκλήρωση ανακατασκευής των τμηματοποιημένων πράξεις ισχύουν τα εξής:</p> <p>1. Η σημερινή σύνδεση του αρχαίου Θεάτρου Νικόπολης με τη πόλη της Πρέβεζας, μέσω της Ε.Ο Πρέβεζας Ηγουμενίτσας, έχει συνολικό μήκος 8,7χλμ με ταχύτητα 70 και 40χλμ/ώρα κατά τμήματα. Ο σημερινός χρόνος μετακίνησης είναι: $\tau_a = S_1 / V_1 + S_2 / V_2 = 5,9/70 + 2,8/40 = 0,15$ ώρες ή 9 λεπτά περίπου. Βελτιωμένο τμήμα: Μετά την κατασκευή του έργου η αντίστοιχη σύνδεση θα πραγματοποιείται με οδό μήκους 8,8 χλμ κατά την ίδια διαδρομή) και λειτουργική ταχύτητα 70 και 80 χλμ/ώρα κατά τμήματα. $\tau_b = S_B / V_B + S_B / V_B = 5,9/70 + 2,9/80 = 0,12$ ώρες ή 7 λεπτά περίπου.</p> <p>2. Η έξοδος της πόλης (περιοχή Βρυσούλας/Λασπότοπου) με την ΕΟ Ιωαννίνων- Αθηνών που γίνεται μέσω των οδών πρέκταση Γεννηματά (κόμβος Βογιάνου), Παπανδρέου, παλαιά Εθνική Οδό Ιωαννίνων-Αθηνών έχει συνολικό μήκος 4,3 χλμ με ταχύτητα 40 και 50χλμ/ώρα Ο σημερινός χρόνος μετακίνησης είναι: $\tau_a = S_1 / V_1 + S_2 / V_2 = 2,3/50 + 2/40 = 0,1$ ώρες ή 6 λεπτά περίπου. <u>Βελτιωμένο τμήμα:</u> Μετά την κατασκευή του έργου η αντίστοιχη σύνδεση θα πραγματοποιείται με οδό μήκους 4,3 χλμ και λειτουργική ταχύτητα 50 χλμ/ώρα. $\tau_b = S_B / V_B = 4,3/50 = 0,09$ ώρες ή 5 λεπτά περίπου.</p> <p>Συνολικά, με την κατασκευή οδικών τμημάτων 10 χλμ αναμένεται μείωση του χρόνου διέλευσης κατά (9-7) λεπτά + (6-5) λεπτά = 3 λεπτά της ώρας. Επομένως, με την κατασκευή οδικού τμήματος 6,25 χλμ αναμένεται μείωση χρόνου διέλευσης κατά 1,9 λεπτά της ώρας.</p>					
RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	E	-	-	7
<p>Σχόλιο: Νέος δείκτης. Για τον υπολογισμό του στόχου αξιοποιήθηκαν στοιχεία της ΠΠ2014-2020, από τα οποία προέκυψε μέσο κόστος για έργα αξιοποίησης πολιτιστικού αποθέματος 1.545.860 €. Για τη δράση θα διατεθούν 11εκ.€ € Δ.Δ. (π.π.166), επομένως θα χρηματοδοτηθούν 11.009.494 €/1.545.860€/πράξη = 7 χώροι αξιοποίησης πολιτιστικού αποθέματος.</p>					
RCR77 - Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	A	66.725 (2019)	-	86.700
<p>Σχόλιο: Νέος δείκτης, συνδέεται με τον RCO77. Κατά κύριο λόγο οι παρεμβάσεις αφορούν του κάτωθι αρχαιολογικούς χώρους, για τους οποίους για το έτος 2019 οι επισκέπτες ανέρχονταν σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αρχαιολογικός χώρος Νικόπολης: 17.390 άτομα. - Αρχαιολογικός χώρος Δωδώνης: 45.071 άτομα. - Αρχαιολογικός χώρος Κασσώπης: 2.985 άτομα. - Αρχαιολογικός χώρος Γιτάνων: 1.279 άτομα. <p>Συνολικά οι επισκέπτες ανέρχονταν σε 66.725 άτομα (τιμή βάσης, 2019). Εκτιμάται με την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων θα επιτευχθεί 30% αύξηση της επισκεψιμότητας. Συνεπώς οι επισκέπτες εκτιμώνται σε 66.725 άτομα/πράξη X 30% = 86.700 άτομα/έτος.</p>					

2.2.8. Π7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Ανακατανομή πόρων επιμέρους δράσεων

Λόγω ανάγκης χρηματοδότησης του ΕΦΕΠΑΕ ο οποίος έχει οριστεί Ενδιάμεσος Φορέας για δράσεις κρατικών ενισχύσεων του Προγράμματος, καθώς και ενίσχυσης της υποστήριξης προς τους Αστικούς Δήμους, κρίθηκε αναγκαία η ανακατανομή των πόρων στο πλαίσιο των επιμέρους δράσεων. Στο πλαίσιο αυτό επηρεάστηκε και η χρηματοδοτική βαρύτητα των πεδίων παρέμβασης, καθώς και οι στόχοι επιμέρους δεικτών.

Τροποποιήσεις σε πεδία παρέμβασης

Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πεδία Παρέμβασης	Υφιστάμενη Δ.Δ. (€)	Νέα Δ.Δ. (€)	Μεταβολή (€)	Σχόλια
179-Πληροφόρηση και επικοινωνία	900.000	900.000	0,00	
180-Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	722.879	1.722.879	1.000.000,00	Αύξηση πόρων (από π.π.182)
181-Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	1.500.000	1.750.000	250.000,00	Αύξηση πόρων (από π.π.182)
182-Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιριών	2.500.000	1.250.000	-1.250.000,00	Μείωση πόρων προς ενίσχυση των π.π. 181 και 182.
Σύνολο πόρων Π7	5.622.879	5.622.879	0,0	

Τροποποιήσεις σε δείκτες

Οι σχετικές αλλαγές αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δείκτης	Μον. Μέτρησης	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029
PSO692a - Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/καταρτίστηκαν στους Δικαιούχους	Άτομα	294	147
Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης πόρων για των δράσεων ενίσχυσης της διαχειριστικής επάρκειας των Δικαιούχων (π.π.182) και αντίστοιχης μείωσης του στόχου του PSO694. 21 Δικαιούχοι * 7 άτομα/ Δικαιούχο = 147 άτομα (ουσιαστικά πρόκειται για αναλογική μείωση στόχου).			
PSO693 - Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	57	64
Σχόλιο: Αύξηση στόχου λόγω αύξησης των πόρων της δράσης για εκπόνηση μελετών, κλπ.(π.π.181). Οι πόροι από 1,5εκ.€ αυξήθηκαν σε 1,75εκ.€ και αναλογικά αυξήθηκε και ο στόχος της δράσης (από 38 έγινε 45 συμβάσεις). Ωστόσο, ο τελικός στόχος του δείκτη επηρεάζεται και από τις «Δράσεις για την προετοιμασία, εφαρμογή, ... του Προγράμματος» (π.π. 180), στο πλαίσιο της οποίας ο στόχος του δείκτη (19 συμβάσεις) δεν μεταβλήθηκε (η αύξηση της Δ.Δ. της εν λόγω δράσης αφορά λειτουργικές δαπάνες του ΕΦΕΠΑΕ και δεν συνδέονται με νέες συμβάσεις). Συνεπώς η συνολική τιμή του δείκτη ανέρχεται σε: 45+19=64 συμβάσεις.			
PSO694 - Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	42	21
Σχόλιο: Μείωση στόχου λόγω μείωσης πόρων για των δράσεων ενίσχυσης της διαχειριστικής επάρκειας των Δικαιούχων (π.π.182). Οι πόροι από 2,5εκ.€ Δ.Δ. μειώθηκαν σε 1,25εκ.€ και αναλογικά μειώθηκε και ο στόχος του δείκτη. Ο νέος στόχος ανέρχεται σε 21 Δικαιούχους.			

2.3. Σύνοψη τροποποιήσεων στα χρηματοδοτικά στοιχεία του ΠεΠ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι βασικοί χρηματοδοτικοί πίνακες του Προγράμματος (σε επίπεδο Προτεραιότητας, Ειδικού Στόχου) όπως διαμορφώνονται στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης και Κοινοτικής Συνδρομής) και σε συνοδευτικό αρχείο παρουσιάζεται το σύνολο των αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία του Προγράμματος.

Χρηματοδοτικός πίνακας σε όρους Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ.)

Προτεραιότητα - ΕΣ/ Ταμείο	Υφιστάμενη ΔΔ (€)	Νέα ΔΔ (€)	Μεταβολή ΔΔ (€)	Σχόλια
Π1 (ΕΤΠΑ)	54.104.712,00	54.104.712,00	0,00	
RSO1.1	20.250.000,00	20.250.000,00	0,00	
RSO1.2	6.000.000,00	6.000.000,00	0,00	-
RSO1.3	27.854.712,00	27.854.712,00	0,00	
Π2Α (ΕΤΠΑ)	73.512.618,00	73.512.618,00	0,00	
RSO2.1	20.037.311,00	20.037.311,00	0,00	
RSO2.2	1.500.000,00	0,00	-1.500.000,00	Διαγραφή RSO2.2 και μεταφορά πόρων σε RSO2.6.
RSO2.4	17.975.307,00	17.975.307,00	0,00	
RSO2.5	32.000.000,00	32.000.000,00	0,00	
RSO2.6	2.000.000,00	3.500.000,00	1.500.000,00	Αύξηση πόρων (μεταφορά από RSO2.2)
Π2Β (ΕΤΠΑ)	12.500.000,00	12.500.000,00	0,00	
RSO2.8	12.500.000,00	12.500.000,00	0,00	
Π3 (ΕΤΠΑ)	37.714.257,00	37.714.257,00	0,00	
RSO3.1	15.000.000,00	5.000.000,00	-10.000.000,00	Μείωση πόρων RSO3.1 προς ενίσχυση RSO3.2.
RSO3.2	22.714.257,00	32.714.257,00	10.000.000,00	Αύξηση πόρων (μεταφορά από RSO3.1)
Π4Α (ΕΤΠΑ)	55.928.513,00	55.928.513,00	0,00	
RSO4.2	24.500.000,00	24.500.000,00	0,00	
RSO4.3	2.500.000,00	2.500.000,00	0,00	
RSO4.5	20.500.000,00	20.500.000,00	0,00	
RSO4.6	8.428.513,00	8.428.513,00	0,00	
Π4Β (ΕΚΤ+)	108.094.232,00	108.094.232,00	0,00	
ESO4.1	9.752.000,00	9.752.000,00	0,00	
ESO4.6	18.660.000,00	18.660.000,00	0,00	
ESO4.8	3.090.000,00	3.090.000,00	0,00	
ESO4.9	8.248.000,00	8.248.000,00	0,00	
ESO4.10	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	
ESO4.11	64.550.000,00	64.550.000,00	0,00	
ESO4.12	2.794.232,00	2.794.232,00	0,00	
Π5 (ΕΤΠΑ)	76.301.517,00	76.301.517,00	0,00	
RSO5.1	34.612.023,00	34.612.023,00	0,00	
RSO5.2	41.689.494,00	41.689.494,00	0,00	
Π6 (ΕΚΤ+)	2.287.172,00	2.287.172,00	0,00	
TB ΕΚΤ+	2.287.172,00	2.287.172,00	0,00	
Π7 (ΕΤΠΑ)	5.622.879,00	5.622.879,00	0,00	
TB ΕΤΠΑ	5.622.879,00	5.622.879,00	0,00	
Σύνολο ΠεΠ	426.065.900,00	426.065.900,00	0,00	
Σύνολο ΕΤΠΑ	315.684.496,00	315.684.496,00	0,00	
Σύνολο ΕΚΤ	110.381.404,00	110.381.404,00	0,00	

Αιτιολόγηση 1^{ης} αναθεώρησης Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Χρηματοδοτικός πίνακας σε όρους Κοινοτικής Συνδρομής (Κ.Σ.)

Προτεραιότητα - ΕΣ/ Ταμείο	Υφιστάμενη ΚΣ (€)	Νέα ΚΣ (€)	Μεταβολή ΚΣ (€)	Σχόλια
Π1 (ΕΤΠΑ)	45.989.005,00	45.989.005,00	0,00	
RSO1.1	17.212.500,00	17.212.500,00	0,00	
RSO1.2	5.100.000,00	5.100.000,00	0,00	
RSO1.3	23.676.505,00	23.676.505,00	0,00	
Π2Α (ΕΤΠΑ)	62.485.725,00	62.485.725,00	0,00	
RSO2.1	17.031.714,00	17.031.714,00	0,00	
RSO2.2	1.275.000,00	0,00	-1.275.000,00	Διαγραφή RSO2.2 και μεταφορά πόρων σε RSO2.6.
RSO2.4	15.279.011,00	15.279.011,00	0,00	
RSO2.5	27.200.000,00	27.200.000,00	0,00	
RSO2.6	1.700.000,00	2.975.000,00	1.275.000,00	Αύξηση πόρων (μεταφορά από RSO2.2)
Π2Β (ΕΤΠΑ)	10.625.000,00	10.625.000,00	0,00	
RSO2.8	10.625.000,00	10.625.000,00	0,00	
Π3 (ΕΤΠΑ)	32.057.118,00	32.057.118,00	0,00	
RSO3.1	12.750.000,00	4.250.000,00	-8.500.000,00	Μείωση πόρων RSO3.1 προς ενίσχυση RSO3.2.
RSO3.2	19.307.118,00	27.807.118,00	8.500.000,00	Αύξηση πόρων (μεταφορά από RSO3.1)
Π4Α (ΕΤΠΑ)	47.539.236,00	47.539.236,00	0,00	
RSO4.2	20.825.000,00	20.825.000,00	0,00	
RSO4.3	2.125.000,00	2.125.000,00	0,00	
RSO4.5	17.425.000,00	17.425.000,00	0,00	
RSO4.6	7.164.236,00	7.164.236,00	0,00	
Π4Β (ΕΚΤ+)	91.880.097,00	91.880.097,00	0,00	
ESO4.1	8.289.200,00	8.289.200,00	0,00	
ESO4.6	15.861.000,00	15.861.000,00	0,00	
ESO4.8	2.626.500,00	2.626.500,00	0,00	
ESO4.9	7.010.800,00	7.010.800,00	0,00	
ESO4.10	850.000,00	850.000,00	0,00	
ESO4.11	54.867.500,00	54.867.500,00	0,00	
ESO4.12	2.375.097,00	2.375.097,00	0,00	
Π5 (ΕΤΠΑ)	64.856.289,00	64.856.289,00	0,00	
RSO5.1	29.420.219,00	29.420.219,00	0,00	
RSO5.2	35.436.070,00	35.436.070,00	0,00	
Π6 (ΕΚΤ+)	1.944.096,00	1.944.096,00	0,00	
TB ΕΚΤ+	1.944.096,00	1.944.096,00	0,00	
Π7 (ΕΤΠΑ)	4.779.447,00	4.779.447,00	0,00	
TB ΕΤΠΑ	4.779.447,00	4.779.447,00	0,00	
Σύνολο ΠεΠ	362.156.013,00	362.156.013,00	0,00	
Σύνολο ΕΤΠΑ	268.331.820,00	268.331.820,00	0,00	
Σύνολο ΕΚΤ	93.824.193,00	93.824.193,00	0,00	

3. Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση

Οι προτεινόμενες αλλαγές στην πρόταση 1ης αναθεώρησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 δεν διαφοροποιούν τη στόχευση των παρεμβάσεων και την στρατηγική του Προγράμματος, αλλά είναι αλλαγές κυρίως χρηματοοικονομικού περιεχομένου. Επίσης, οι προτεινόμενες αλλαγές δεν υπονομεύουν την περιβαλλοντική διάσταση των έργων/ Προγραμμάτων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 (ΦΕΚ Β/1225/05.09.2006) ΚΥΑ. Βάσει των ανωτέρω, ακολουθείται η διαδικασία εξαίρεσης από τη διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου.